

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

XII legislatura · tercer període · sèrie C · número 243

Comissió d'Estudi sobre els Drets Civils i Polítics

Sessió 3, divendres 12 d'abril de 2019

Presidència de l'H. Sr. Ernest Maragall i Mira

TAULA DE CONTINGUT

Compareixença de Jody Williams, premi Nobel de la pau 1997 357-00452/12	3
Compareixença de Nico Krisch, especialista en drets humans, catedràtic de dret internacional i codirector del Centre per a la Governança Global al Graduate Institute of International and Development Studies de la Universitat de Ginebra 357-00453/12	19
Compareixença d'Anaïs Franquesa, advocada penalista i directora de Litigi d'Irídia, Centre per a la Defensa dels Drets Humans 357-00454/12	35

Aquesta publicació és impresa en paper ecològic (definició europea ECF), en compliment del que estableix la Resolució 124/III del Parlament, sobre la utilització del paper reciclat en el Parlament i en els departaments de la Generalitat, adoptada el 30 d'abril de 1990.

El *Diari de Sessions del Parlament de Catalunya* (DSPC) reproduceix només les intervencions orals fetes durant la sessió. La resta de documentació que acompanya la intervenció es pot consultar a l'expedient de la comissió.

Transcripció i correcció: Serikat
Imprès al Parlament

ISSN: 0213-7976 (general)

0213-7992 (sèrie C)

DL: B-3.468-1982

www.parlament.cat

Sessió 3 de la CEDCP

La sessió de la Comissió d'Estudi sobre els Drets Civils i Polítics (CEDCP) s'obre a les deu del matí i dos minuts. Presideix Ernest Maragall i Mira, acompanyat del secretari, Francesc de Dalmasas i Thió, i de la secretària en funcions Anna Geli i España. Assisteix la Mesa el lletrat Miquel Lluís Palomares Amat.

Hi són presents els diputats Josep Costa i Rosselló, pel G. P. de Junts per Catalunya; Mònica Palacín París i Raquel Sans Guerra, pel G. P. Republicà, i Natàlia Sánchez Dipp, pel S. P. de la Candidatura d'Unitat Popular - Crida Constituent.

Assisteixen a aquesta sessió la premi Nobel de la pau 1997, Jody Williams; el codirector del Centre per a la Governança Global al Graduate Institute of International and Development Studies de la Universitat de Ginebra, Nico Krisch, i la codirectora d'Irídia Anaïs Franquesa Griso.

ORDRE DEL DIA DE LA CONVOCATÒRIA

1. Compareixença de Jody Williams, premi Nobel de la pau 1997, davant la Comissió d'Estudi sobre els Drets Civils i Polítics (tram. 357-00452/12). Comissió d'Estudi sobre els Drets Civils i Polítics. Compareixença.

2. Compareixença de Nico Krisch, especialista en drets humans, catedràtic de dret internacional i codirector del Centre per a la Governança Global al Graduate Institute of International and Development Studies de la Universitat de Ginebra, davant la Comissió d'Estudi sobre els Drets Civils i Polítics (tram. 357-00453/12). Comissió d'Estudi sobre els Drets Civils i Polítics. Compareixença.

3. Compareixença d'Anaïs Franquesa, advocada penalista i directora de Litigi d'Irídia, Centre per a la Defensa dels Drets Humans, davant la Comissió d'Estudi sobre els Drets Civils i Polítics (tram. 357-00454/12). Comissió d'Estudi sobre els Drets Civils i Polítics. Compareixença.

El president

Bon dia a tothom. Si els sembla, comencem. *(Pausa.)* Molt bé, doncs, si els sembla, obrim aquesta sessió de la Comissió d'Estudi sobre els Drets Civils i Polítics.

Compareixença de Jody Williams, premi Nobel de la pau 1997

357-00452/12

I ho fem amb aquesta primera sessió amb compareixences, amb la... I think you'll have translation.

(Traducció.)

Em sembla que tindrà traducció.

Jody Williams (premi Nobel de la pau 1997)

I can understand...

(Traducció.)

Entenc el català.

El president

You can understand Catalan, but not...

(Traducció.)

Entén el català, però no...

Jody Williams

A little bit, I can't speak any, but...

(Traducció.)

Una mica. No el parlo, però...

El president

Perhaps you prefer in Spanish?

(Traducció.)

Potser ho prefereix en castellà?

Jody Williams

It would be easier for me, but we're in...

(Traducció.)

Per mi seria més fàcil, però som a...

El president

Okay. Aquí, hi ha traducció simultània? *(Veus de fons.)* Qui s'ha de posar a ajudar la senyora...? *(Veus de fons.)* Yes? Is it okay? Is it going on?

(Traducció.)

Sí? Va bé? Funciona?

Jody Williams

Yes.

(Traducció.)

Sí.

El president

Bé, doncs, prosseguim. Jo vull donar les gràcies als grups i als representants que són aquí presents. Gràcies, vicepresident, també, per acompanyar-nos. Podem donar, doncs, inici a aquesta sessió.

Els faig saber que la senyora Williams, a les 10.45, en tot cas, ha de donar per finalitzada aquesta sessió, de manera que em sembla que el més procedent, el millor serà que, ara, ella pugui fer una primera intervenció, en fi, del temps que ella consideri oportú, al voltant d'un quart d'hora –*fifteen minutes, perhaps?*–, i que, després, els representants de cada grup estiguem en condicions de formular-li les preguntes que ens semblin més oportunes, eh?

A mi em sembla que és innecessari que jo, ara, allargui més aquesta presentació; la senyora Williams és sobradament coneguda; a més, porta uns dies aquí a casa nostra, a Madrid i aquí a Barcelona, i tots hem pogut seguir i admirar les seves intervencions i compartir, en bona mesura, les seves reflexions i les seves preses de posició, molt nítides, en aquest terreny, en el terreny del que aquesta comissió s'ocupa, el terreny dels drets civils i els drets polítics, de manera que, a partir de la seva experiència, a partir del reconeixement que significa que hagi rebut un premi Nobel de la pau –ja fa vint i escaig anys, no?, l'any 1997?, si no vaig errat *(veus de fons)*, sí–, em sembla que té no només molt a dir, sinó que tenim, nosaltres, molt a aprendre i molt a compartir de les seves reflexions.

Ja saben que, ara, després de molts anys d'estar involucrada en les batalles contra les mines antipersona, ara està jo crec que amb una certa capacitat d'anticipació, d'anar per davant dels esdeveniments, també dirigint o compartint una organització o un grup d'organitzacions que afronten la qüestió dels robots assassins, de les noves tecnologies d'armament, cada cop més terribles i cada cop més, en fi, perilloses, en tots els sentits, també en el sentit de respecte als drets humans de tots nosaltres, no?

Senyora Williams, endavant. Go ahead with your reflections.

(Traducció.)

Endavant amb les seves reflexions.

Jody Williams

¿Es molesta si hablo en inglés?

El president

No, no.

Jody Williams

¿En serio? (Pausa.) ¿Sí? (Pausa.) ¿No?

El president

You can proceed.

(Traducció.)

Endavant.

Jody Williams

Thank you. It's easier at this moment. My name is Jody Williams, as you have heard. Thank you for your remarks. I am certain that not everyone in Spain or even here appreciates my mouth like you do, but that is often the case in governments where human rights are being repressed: a government represses human rights because it does not want to hear opposition positions. And, in my view, and after almost four decades of work, beginning with the Vietnam war, where I protested very loudly against the United States, the invasion of Iraq, I went to jail for that one..., I feel very comfortable in the world protesting when I believe a state is violating the human rights of any part of its population.

I know that the Spanish Government sees this as an insult to Spain. I think if they really believe that, they have very thin skin. Is that an expression that...?

(Traducció.)

Gràcies. És més fàcil ara mateix. Em dic Jody Williams, com han sentit. Gràcies per les seves observacions. Estic segura que no tothom a Espanya o fins i tot aquí valora la meua veu com vostès, però em passa sovint, en governs en què es reprimeixen els drets humans: un govern reprimeix els drets humans perquè no vol sentir la posició de l'oposició. I, des del meu punt de vista, i després de quasi quatre dècades d'haver treballat en això, perquè vaig començar amb la guerra del Vietnam, en què vaig protestar enèrgicament contra els Estats Units, la invasió de l'Iraq –vaig anar a la presó, per això–... Em sento molt còmoda en el món quan protesto si crec que un estat viola els drets humans de qualsevol part de la seva població.

Sé que el Govern espanyol això ho veu com un insult a Espanya. Crec que si realment ho creuen, tenen la pell molt fina. Té sentit aquesta expressió?

(El presidentriu.)

El president

Yes...

(Traducció.)

Sí.

Jody Williams

Very thin skin. If a government cannot tolerate different opinions and will not allow international people to serve as witnesses here, what does that say about Spain and the rest of the world?

I think you might know that I was invited, or asked, by the defense of Jordi Cuixart, to be a witness, and the court refused me. The former British Chief of Police who did an independent report on the violence in the referendum and before also was offered as a witness and the court refused. And the court refused because what he found was in direct opposition to the narrative of the State. Again, this is not unique to Spain, I have seen it in countries all over the world, and this makes western European countries upset when I say the criminalization of speech, human rights, right of assembly, the dignity of the human being, which is a fundamental human dignity, is being violated not just here, and the company is not one that one wants to be in: Russia, China –which has jailed a million Muslim Uyghurs because they are different–, Burma –Aung San Suu Kyi, in my view a war criminal for her support of the military in forcing the Rohingya Muslims out of their place

of birth–, Ukraine, Guatemala. I am very close with Rigoberta Menchú Tum, who received the Peace Prize in maybe 92, I forget... She has suffered threats against her life again. Other people in the country are also not just *aguantando* the threats, but they are being killed, because the State does not want to hear difference of opinion.

In my own country, we are suffering under the... –I don't even know how to characterize it anymore, I am trying to be relatively polite–, of Mister Trump, and unfortunately Mister Trump has given, by his presence as president of that country and his bombastic populism and his demagoguery, he has given fuel to the rising fire of the right wing. The right wing has the right to exist, it does not have a right to impose its views on everybody else, just as those who would control the bodies of women, they have a right to their opinion, they do not have a right to tell me what to do with my body.

For example, there is a Texas State legislator now who has introduced legislation in the State of Texas to call an abortion a *homicide*, to try the woman who has had an abortion under the death penalty. Where does that man get off...?

(Traducció.)

La pell molt fina. Si un govern no pot tolerar opinions diferents i no permet que persones d'altres països facin de testimonis aquí, què diu això sobre Espanya i la resta del món?

Segurament ja deuen saber que la defensa de Jordi Cuixart em va convidar o demanar que fos testimoni, i el tribunal em va rebutjar. A l'antic cap de la Policia britànica, que va fer un informe independent sobre la violència durant el referèndum i abans del referèndum, també li van demanar que fos testimoni i el tribunal també el va rebutjar. I el tribunal el va rebutjar perquè el que havia trobat es contraposava totalment al relat de l'Estat. Ho repeteixo, això no és un cas únic d'Espanya, ho he vist en països de tot el món, i els països europeus occidentals s'enfaden quan dic que no es respecten els drets de qualsevol tipus d'expressió, drets humans, dret de reunió, la dignitat de l'ésser humà, que és una dignitat humana fonamental, i es violen no només aquí, i aquesta és una societat de la qual hom no vol formar part: Rússia, la Xina –que ha empresonat un milió de uigurs musulmans perquè són diferents–, Myanmar –Aung San Suu Kyi, des del meu punt de vista una criminal de guerra, pel seu suport als militars que van obligar els musulmans Rohingya a marxar del seu lloc de naixement–, Ucraïna, Guatemala. Tinc molta relació amb Rigoberta Menchú Tum, que va rebre el Nobel de la pau cap al 92, no me'n recordo... Ha tornat a patir amenaces de mort. Hi ha altres persones del país que també no només aguanten les amenaces, sinó que els maten, perquè l'Estat no vol sentir opinions diferents.

Fins i tot al meu país, en què patim... –ja no sé ni com caracteritzar-lo, intento ser relativament educada–, el senyor Trump, i malauradament el senyor Trump, amb la seva presència com a president del país i el seu populisme grandiloqüent i la seva demagògia, ha donat energia al foc creixent de la dreta. La dreta té dret a existir, però no té dret a imposar el seu punt de vista a tothom, com els que voldrien controlar el cos de la dona, que també tenen dret a tenir una opinió, però no tenen el dret a dir-me què he de fer amb el meu cos.

Per exemple, ara hi ha un legislador a l'Estat de Texas que ha introduït una legislació que considera l'avortament un homicidi, perquè les dones que hagin avortat siguin jutjades amb pena de mort. Fins on arribarà aquest home...?

El president

Death penalty?

(Traducció.)

Pena de mort?

Jody Williams

Death penalty for having an abortion. This is a reaction of ultra-right men. No offense to men, I have a good one of my own –he is an activist, we banned land mines together–, but men do not have the right to tell me or her –or her or her– what to do with our bodies; it's my body, my choice.

So, these are things that are happening all around the world. Mister Trump, as I said, gives fuel to the fire; unfortunately, Steve Bannon –I think you all might know who he is, the ultra-right-wing fanatic, is over here, in Europe, not just in Spain, giving his council...

(Traducció.)

Pena de mort per avortar. És una reacció d'homes de la ultradreta. No s'ofen- guin, homes –jo en tinc un de bo, que és activista, i junts vam prohibir les mines antipersones–, però els homes no tenen el dret a dir-me a mi o a ella –o a ella o a ella– què podem fer amb el nostre cos; és el meu cos, la meva tria.

I aquestes són coses que passen a tot el món. El senyor Trump, com he dit, tira combustible al foc. Malauradament, Steve Bannon –crec que tots vostès deuen saber qui és, el fanàtic de la ultradreta–, és aquí, a Europa, no només a Espanya, donant consells...

El president

He is coming to save us...

(Traducció.)

Ens ha vingut a salvar...

Jody Williams

Yes, he is... Well, yes. He is coming to destroy the European Union, to reestablish sovereignty, to keep immigrants out, with the same story in every single country: «They are coming to take your jobs.» I keep wondering: in my country, the immigrants pick tomatoes; in my country, they pick fruit off the trees; the basic American citizen does not want to be on his or her knees picking tomatoes or any other thing. So, the narrative «they're stealing your jobs» is absurd. And, then, we have people all over the world who are now saying that they're «the Trump of Brazil», «I am the Trump of the Philippines», or «I am the Trump of I don't know where». I would be horrified to call myself «a Trump» of anything.

But, to the particular moment I supported the right to referendum. I do not know my position on independence were I to live here, but I fully support the right of the people here to express their opinion in a referendum. And disallowing that is a violation of their right to express themselves. I wondered, honestly, when Spain intervened in such a violent fashion, why they did not study a little bit the case of Quebec, or the case of Scotland. The State did not interfere, in both cases the referendum for independence lost. But the heavy-handed nature of the State here is a grotesque violation of human rights.

And turning the right to assembly, the right to freedom of expression into a political trial, which it is, is an extremely heavy-handed move on the part of Madrid. It sends a chilling message to everybody: «Watch out, we are watching you and if you do something we don't like you could be with those twelve political prisoners.»

I think people like to feel safe: «I am not them, so I don't have to worry.» That is so not true. Once the State begins oppression, it generally does not stop. And I will give you an example of where I felt the attempt to Spanish repression, which I found incredibly shocking. On Wednesday we were in Strasburg invited by a German MP to hold a side event on the situation of the trial. One of the lawyers for Jordi was there, a woman lawyer who is part of the working group on arbitrary detention, and myself. Up until the very night before, it was attempted to stop the side event because it was an «insult» to Spain. The Spanish ambassador himself intervening to try to stop it, and when I learned that, I am thinking: «Wait a minute, buddy: do you

think you have the right to make me not talk about what I personally have seen? That is democracy.»

You know, on the one hand, because Spain is feeling threatened, logically, and anybody who feels threatened, or any entity, tends to act out in unpleasant ways, so Spain's response is: «We are a democracy. We are a democracy. We are a democracy.» If you have to keep telling people you are a democracy, you are not very certain if you actually are. Think about it. If I have to keep saying, «I am a good person. I am a good person. I am a good person...» (*Rialles.*) Am I?

If the State desires to be a democracy, the fundamental proposition is guarding the rights of the citizens, it is guarding and promoting their human rights to speak, to get together with whoever they want, to peacefully protest: that is the fundamental of democracy. Security is not oppression by the State so you don't hear things you don't like. Security is when the basic needs of a people are met, including their right to non-violently oppose the State.

I'll end by imagining that Spain..., if a Gandhi were here protesting, Gandhi would have been in a political trial (*veus de fons*), along with the twelve. Think about that.

I will say one more thing and I will shut up.

(*Traducció.*)

Sí, exacte... Bé, ha vingut a destruir la Unió Europea, a restablir la sobirania, a mantenir els immigrants a fora, amb la mateixa història a cada país: «Venen a robar-vos la feina.» I jo em segueixo preguntant: al meu país, els immigrants cullen tomàquets; al meu país, recollecten fruita dels arbres; els ciutadà americà de base no vol agenollar-se per collir tomàquets o qualsevol altra cosa. O sigui que el relat «us venen a prendre la feina» és absurd. I després tenim gent per tot el món que ara diuen que són «el Trump de Brasil», «soc el Trump de Les Filipines», o «soc el Trump de no sé on». A mi m'horroritzaria anomenar-me «el Trump» de qualsevol cosa.

Però, sobre el moment en concret en què vaig donar suport al dret de referèndum. Jo no sé quina seria la meva posició respecte a la independència si visqués aquí, però dono suport totalment al dret de la gent a expressar la seva opinió en un referèndum. I no permetre això és una violació del seu dret d'expressar-se. Sincerament, em vaig preguntar, quan Espanya va intervenir d'una manera tan violenta, per què no van estudiar una mica el cas del Quebec, o el cas d'Escòcia. L'Estat no hi va interferir, i en els dos casos el referèndum per la independència es va perdre. Però la naturalesa invasiva de l'Estat aquí és una violació grotesca dels drets humans.

I convertir el dret de reunió, la llibertat d'expressió en un judici polític, perquè és això, és un moviment extremadament invasiu des de Madrid. Fa arribar un missatge esgarrifós a la gent: «Vigileu, perquè us estem vigilant, i si feu alguna cosa que no ens agrada podríeu fer companyia als dotze presos polítics.»

Crec que a la gent li agrada sentir-se segura: «Jo no soc cap d'ells, i per això no m'he de preocupar.» Però això no és cert. Quan un estat comença amb l'opressió, normalment no para. I els donaré un exemple, en què vaig notar l'intent de repressió espanyola, i que vaig trobar totalment impactant. El dimecres érem a Estrasburg perquè un eurodiputat alemany ens havia convidat a una activitat paral·lela sobre la situació del judici. Un dels diputats del Jordi hi era, també hi havia una advocada que forma part del Grup de Treball sobre Detenció Arbitrària i jo mateixa. Fins ben bé la nit abans es va intentar aturar l'activitat perquè deien que era un «insult» per a Espanya. El mateix ambaixador espanyol va intervenir per intentar-lo aturar, i quan ho vaig saber vaig pensar: «Un moment, company: “Et penses que tens el dret a fer que jo no pugui parlar del que jo he vist personalment? Això és democràcia.»

D'una banda, Espanya se sent amenaçada, lògicament, i qualsevol persona que se senti amenaçada, o qualsevol entitat, tendeix a actuar de manera desagradable, i la resposta d'Espanya és: «Som una democràcia. Som una democràcia. Som una democràcia.» Si has d'anar dient a la gent que ets una democràcia, vol dir que no estàs gaire segur de ser-ho. Reflexionin sobre això. Si jo he d'anar dient: «Soc una bona persona. Soc una bona persona. Soc una bona persona...» (Rialles.) Ho soc?

Si l'Estat vol ser una democràcia, l'argument principal és preservar els drets dels ciutadans, preservar i promoure els seus drets humans d'expressar-se, de reunir-se amb qui vulguin, de protestar pacíficament: aquest és el fonament de la democràcia. La protecció no és l'opressió per part de l'Estat per no sentir coses que no vols sentir. La protecció és quan les necessitats bàsiques d'un poble es cobreixen, inclòs el seu dret a oposar-se de manera no violenta a l'Estat.

Acabaré imaginant-me que Espanya..., si Gandhi hagués estat aquí protestant, li haurien fet un judici polític, juntament amb els dotze. Reflexionin sobre això.

Diré una cosa més i després callo.

El president

Go on, go on...

(Traducció.)

Continuï, continuï.

Jody Williams

The other thing I find appalling is the Spanish media. One person who was important in the media, I don't know name, I don't know which one, it doesn't matter, he told a colleague that the unity of Spain is more important than the truth. *(Veus de fons.)* Is this a democracy? I don't mean *this*, but in any country, where the so-called «free press» says «the unity of my country is more important than the truth»...? Shocking.

Another newspaper person, I guess he was the chief, said «we stopped two coups», you know..., when people were saying «why aren't you giving a little bit more open information about the trial, etcetera», the person said: «We stopped two coups. The first one...» I forget the year, 70... No, 84, or something... A coup attempt, right? That one...

(Traducció.)

L'altra cosa terrible són els mitjans espanyols. Una persona important dins els mitjans –no en sé el nom, i no sé de quin mitjà era, però tant se val– va dir a un col·lega que la unitat d'Espanya és més important que la veritat. (Veus de fons.) Això és una democràcia? No vull dir Espanya, sinó qualsevol país, en el qual l'anomenada «premsa lliure» diu «la unitat del meu país és més important que la veritat»...? És sorprenent.

Una altra persona d'algun diari, suposo que era director, va dir «hem parat dos cops»; quan la gent deia «per què no doneu una mica més d'informació oberta sobre el judici, etcètera», aquesta persona va dir: «Hem parat dos cops. El primer...» No recordo l'any, 70... No, 84, o una cosa així... Un intent de cop d'estat? Aquell...

El president

Eighty-one..

(Traducció.)

Vuitanta-u.

Jody Williams

«...in 81. And we stopped the second one, in Catalonia.» This is your free press. This is what the people of Spain hear. And even if the normal humans hear this, what does that say about the right of critical thinking?

A woman from Spain, from Madrid, who used to invite me to speak at literary events around the world, when I wrote to her in the e-mail about the oppression and

violence of the Guardia Civil in the referendum, she has never spoken to me again, she has never invited me anywhere again, which is fine, I don't want to be in her company if that's how shallow she is, but I find that appalling. How can someone be afraid of hearing a different opinion? That is the situation we see growing, not just in Spain, Italy... It's the Le Pen in France, Farage in the UK, «the Trump of Brazil», as I mentioned... –what's his name?– (*Veus de fons.*) Oh, yes, Turkey, dictator for life...

We all have to protect human rights here in order to protect them everywhere. If this country allows those people to go to jail for expressing their opinion instead of seeking the political solution they should have started trying to seek ages ago, decades ago, it is a travesty of justice.

I suggest you might want to go to the court and listen to the testimonies of the Guardia Civil, it's like the Puppets, it's like... (*Rialles.*) You know, everyone has one little difference to my mind: «They broke my finger», was one dude. Another one was: «They knocked my fingernail off, and I was stricken and I couldn't work for fifty-three days.»

In the beginning, when the police were giving testimony, the defense was allowed to show in evidence, which is normal in a democratic trial, videos of the person who said «they broke my finger», they would show a video of that person beating people and he broke his own finger, because he was too rough with his baton. After three videos showing the difference in narrative to the official story of the State, they can no longer introduce evidence. Think about that. What if you were in trial and your defense attorney was not allowed to enter evidence disproving the lies being given as the truth before the Supreme Court.

This is what I have witnessed this week in Spain. And if Spain considers my voice to be an insult, they will be hearing me insulting them more. I am going to do everything I can to help people everywhere understand what's happening here, not because Spain and Spanish people are necessarily evil, but because it is a threat to human rights throughout Europe and the world.

Thank you.

(*Traducció.*)

«...el 81. I n'hem parat un segon, a Catalunya.» Aquesta és la seva premsa lliure. Això és el que sent la gent a Espanya. I fins i tot les persones normals ho senten. Què diu això sobre el dret al pensament crític?

Una dona d'Espanya, de Madrid, que solia convidar-me a parlar en actes literaris de tot el món, quan li vaig enviar un correu electrònic sobre l'opressió i la violència de la Guàrdia Civil en el referèndum, no m'ha tornat a parlar mai més, no m'ha tornat a convidar enlloc; ja m'està bé, no vull tenir-la a prop si és així de superficial, però ho trobo horrorós. Com pot ser que a algú li faci por sentir una opinió diferent? I aquesta és la situació que ens trobem cada vegada més, no només a Espanya, a Itàlia... És Le Pen a França, Farage al Regne Unit, «el Trump de Brasil», com he dit abans, com es diu? (*Veus de fons.*) Ah sí, Turquia també, un dictador de per vida...

Tots hem de protegir els drets humans aquí per protegir-los a tot arreu. Si aquest país permet que aquestes persones vagin a la presó per expressar la seva opinió, en lloc de buscar la solució política que haurien hagut de començar a buscar fa anys, fa dècades, és una farsa de justícia.

Els suggereixo que vagin al tribunal i sentin els testimonis de la Guàrdia Civil, són com titelles... (*Rialles.*) Però tots tenen alguna diferència: «Em van trencar el dit», va dir un. I un altre va dir: «Em van fer caure una unglia, i em van picar i no vaig poder anar a treballar durant cinquanta-tres dies.»

Al principi, quan la policia feia de testimoni, la defensa podia mostrar proves, cosa que és normal en un judici democràtic, vídeos de la persona que va dir: «Em van trencar el dit»; ensenyaven un vídeo d'aquesta persona picant a la gent i com

es trencava ell mateix el dit, perquè feia servir la porra amb massa força. Després que tres vídeos mostressin la diferència entre el relat oficial de l'Estat, ara ja no poden mostrar proves. Reflexionin sobre això. I si fossin vostès, els que estiguessin al judici, i a la seva defensa no se li permetés introduir proves que desmentissin les mentides que s'expliquen com a veritat al Tribunal Suprem?

Això és el que jo he vist aquesta setmana a Espanya. I, si Espanya considera que la meua veu és un insult, encara em sentiran insultar-los més. Faré el que pugui per ajudar a tothom a tot arreu a entendre el que està passant aquí, no perquè Espanya i la gent espanyola siguin necessàriament el diable, sinó perquè és una amenaça pels drets humans per tot Europa i el món.

Gràcies.

El president

Thank you, Mrs Williams. We have here representatives from three different groups. Then, perhaps, the best thing to do is to allow them to put their questions, the three of them, and then, finally, you can answer to the whole reflection.

(Traducció.)

Gràcies, senyora Williams. Tenim representants de tres grups diferents. Potser el millor és permetre'ls a tots que facin preguntes, els tres, i després al final pot respondre vostè amb la seva reflexió.

Us sembla bé? *(Pausa.)* Primer, fem, els tres, preguntes. Li correspondria... La CUP, com que acaba d'arribar i això, em semblava que és millor, primer el Grup Republicà i Junts per Catalunya, com correspondria en l'ordre teòric, i, després, també, que hi pogués afegir ella la seva pròpia reflexió. En nom del Grup Republicà, és la senyora Raquel Sans, qui formula les preguntes? *(Pausa.)* Endavant.

Raquel Sans i Guerra

Molt bé. En primer lloc, agrair-li la seva presència avui aquí. Agrair-li també el fet d'haver parlat tan clar i de mostrar la seva opinió sobre una situació de conflicte que vivim; és interessant escoltar aquestes veus que ens arriben de tot el món, no?

En aquest sentit, ens agradaria aprofitar la seva intervenció per parlar també una mica de la seva trajectòria i ens agradaria, en primer lloc, si ens podria explicar una mica el paper de la Nobel Women's Initiative, que presideix, el paper de les dones activistes, les dificultats que es troben a l'hora de visibilitzar també la seva lluita; crec que en un món en què parlem de drets civils i polítics, posar els drets de les dones, doncs, en el punt de mira també és interessant.

I, d'altra banda, una petita reflexió. Vostè va liderar la lluita de les mines antipersona; va ser una lluita que es produïa *a posteriori*, després del mal causat per aquests elements de guerra, i ara vostè lidera la lluita contra els robots assassins, que és una lluita que es produeix abans no es produeixi aquest mal, no? Les dificultats de lluitar en aquest sentit.

I només un petit apunt. És una llàstima, perquè el Ple d'aquest Parlament va aprovar, precisament, una moció contra els robots assassins, presentada pel PSC, que avui no siguin aquí, precisament, per això que vostè deia, no?, per aquesta falta de llibertat d'expressió i aquesta divisió que es produeix en el país.

No faria més preguntes, perquè el temps és limitat.

Moltes gràcies.

El president

Junts per Catalunya; intervé el senyor Josep Costa.

Josep Costa i Rosselló

Gràcies, president. No sé si intervenir, preguntar-li en anglès o en català, no sé què és millor per a la dinàmica, a més, dels serveis de la cambra. *(Veus de fons.)* Bé, procediré en català, aleshores.

Primer, agrair-li la compareixença, agrair-li la seva feina de defensa dels drets humans des de fa molts anys, i que vingui aquí, en un parlament que està veient, en primera persona, com es vulneren els drets humans, també tenint en compte que els drets polítics, el dret a la participació i a la representació política són uns drets fonamentals, són uns altres dels drets humans, que tenim en aquest moment diputats a la presó i diputats a l'exili, que tenim fins a vint-i-quatre membres d'aquest Parlament que han patit la vulneració dels seus drets fonamentals, dels seus drets polítics, que han hagut de renunciar als seus escons, que estan sent jutjats, que estan sent perseguits, no?, vint-i-quatre en dos mandats, d'un parlament que té cent trenta-cinc membres; específicament, la presidenta d'aquest Parlament en l'anterior mandat, que està a la presó.

I, per tant, jo voldria preguntar-li si es coneix prou la vulneració de drets polítics en estats que, formalment, formen part de la comunitat democràtica, no?, com és l'Estat espanyol, i què podem fer perquè es visibilitzin més també aquestes mancances dels drets polítics.

I, després, si pogués també entrar en com veu la relació entre els drets humans, entre els drets individuals, civils i polítics i el dret d'autodeterminació. Si, bé, hem vist... Des de fa temps, se'ns ha dit que el dret d'autodeterminació era per a aquells estats o per a aquelles comunitats polítiques allà on no es respectaven els drets humans, allà on no hi havia una representació política igualitària, etcètera, no?, i..., sinó que és a la inversa, que és la denegació del dret d'autodeterminació allò que és també automàticament el camí que porta la vulneració dels drets humans individuals. Si, per tant, aquesta dicotomia o aquesta diferenciació que s'ha fet entre els drets individuals i el dret d'autodeterminació, si podem sostenir-la avui dia, veient com, en realitat, la pau i la democràcia van lligades a l'exercici de l'autodeterminació, i no el contrari, no?, que és la denegació de l'autodeterminació el que provoca la pèrdua de la pau i la pèrdua de la democràcia.

I, en últim lloc, una pregunta, si ho vol, potser una mica més filosòfica, que és, evidentment, tots sabem que els estats que són antidemocràtics, els estats autoritaris i els estats que no poden qualificar-se com a democràcia tenen les seves constitucions, tenen les seves lleis, tenen els seus tribunals; s'anomenen «democràcies», potser, més sovint que els que ho són, no?, com abans comentava, però és evident que el que diferencia un estat que respecta els drets humans dels que no els respecten no és el fet de tenir una constitució que, en teoria, protegeix els drets humans. Aleshores, quina és la diferència, no?, entre un estat que protegeix els drets humans i un que no? Si no són les lleis, si no són els textos escrits, quina hauria de ser la diferència, segons vostè? Quina és la clau d'aquesta diferència?

Moltes gràcies.

El president

Molt bé; gràcies, vicepresident. Senyora Sànchez, en nom de la Candidatura d'Unitat Popular, té la paraula.

Natàlia Sànchez Dipp

Molt bé, moltes gràcies. Bon dia a tots, i, primer, disculpin el retard, però, com més d'una vegada he dit, gràcies també al servei de la casa que permet poder seguir en diferit les comissions, doncs, l'he pogut anar seguint. També, primer, gràcies per la seva lluita, per la lluita col·lectiva també pels drets de les dones, per una lluita per la vida, al cap i a la fi, en un context global en què tant la inversió en armament com les desigualtats socials, com el racisme, com el masclisme i les conseqüències d'aquest capitalisme que ho arrasa tot posen la vida en joc; per tant, gràcies per la lluita. És un privilegi i un honor poder conversar amb vostè des d'aquí, des del Parlament de Catalunya. Gràcies també per escoltar, per mirar el poble català, per tenir-lo present davant d'un context difícil.

Li faré algunes preguntes concretes. Nosaltres, des de la CUP, entenem que el que va passar l'octubre és una combinació d'èxit, una combinació entre la desobediència civil massiva i la desobediència institucional, i entenem que aquesta aliança és una aliança que permet l'eixamplament de drets, permet exercir drets negats i permet que, col·lectivament, puguem autotutelar-nos els drets. Quina perspectiva té sobre la desobediència civil en aquest cas i en molts altres casos de lluita pels drets arreu del món i durant la història? I, si considera que, a través d'aquest judici, l'exercici de la desobediència civil, no només a l'Estat espanyol, sinó arreu del món, pot quedar tocat i estar en risc com a element que nosaltres entenem que és definitori d'una democràcia.

Segon. També una pregunta, també des de la seva experiència, molt concreta, no?; coneix bé el cas i ho ha també expressat. Com podem negociar amb un estat una solució política, amb un estat que es nega a negociar i que, per tant, es nega a seure a la taula? Nosaltres persistim en la idea que el projecte català, del poble català és un projecte profundament democràtic que planteja una transformació i un canvi de paradigma profund i que, per tant, la persistència i la resistència davant dels abusos d'estat han de ser un punt a l'ordre del dia o una prioritat, millor dit, però, realment, no?, com es negocia una solució política amb qui no ho vol?

També, li deia, no?, des d'aquesta combinació entre el que és institucional i el que és popular i tot allò que es pugui organitzar fora de les institucions, què més podem fer, tant des de les institucions com des de la societat civil, per resoldre aquest conflicte?

I una última pregunta. Nosaltres, darrerament, també parlem molt o ens interessa molt que cal recordar que el projecte d'autodeterminació, que el projecte independentista, que el projecte per poder votar és un projecte que no només ha d'interpel·lar independentistes, i això és obvi, i que cal recordar que el projecte de la unitat d'Espanya és un projecte legítim, que és un projecte que qualsevol que ho vulgui el pot, evidentment, defensar, però també recordar que aquest projecte no pot ser un projecte imposat, no?, i que, per tant, també, com a independentistes, aportem la idea de que cal democratitzar la unitat d'Espanya, i, per tant, el model d'estat que ens planteja aquest estat que neix i que té un fil conductor directament amb un estat i amb un règim feixista, que va ser el règim del general Franco, que no va tenir cap mena de ruptura democràtica real. I, per tant, com podem aprofundir, a nivell social, per poder conversar i dialogar de forma real entre la societat civil, a través d'aquesta idea de la necessitat de democratitzar i reconèixer també, malgrat la repressió, malgrat la duresa del que hem viscut com a independentistes i com a demòcrates, per reconèixer que sí, que la unitat d'Espanya és un projecte legítim i que el reconeixem, no? Com podem aprofundir en aquesta idea?

I moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyora Sánchez.

Just before giving you the floor, Mrs Williams, just one more question. We were talking with Mr Bill Bowring, professor in an English university, about these same issues. Do you think there is still a role, a positive role on all these matters possibly coming from international institutions like the European Court of Justice, the International Court of Human Rights? Can we rely on the Committee on Human Rights from the United Nations? Are they a real actor in these conflicts? In our situation, precisely, in Catalonia?

(Traducció.)

Abans de cedir-li la paraula, senyora Williams, només una altra pregunta. Vam estar parlant amb el senyor Bill Bowring, catedràtic d'una universitat anglesa, sobre aquests mateixos temes. Vostè creu que encara hi ha un paper, un paper positiu en tots aquests temes, que pugui venir de les institucions internacionals, com ara el

Tribunal Europeu de Justícia o el tribunal Internacional de Drets Humans? Podem confiar en el Comitè de Drets Humans de les Nacions Unides? Són un actor real en aquesta mena de conflictes, en la nostra situació, concretament a Catalunya?

Jody Williams

I might not get all of them, but I have written them all down. If I do not answer your specific questions, send me an e-mail. I answer them, I really do.

The Nobel Women's Initiative is made up of six women recipients of the Peace Prize. I can name them, if that would be helpful. And it came about from Shirin Ebadi, 2003 recipient, attorney, judge, from Iran, who now lives in exile. We were in Nairobi, and we were just thinking, you know, and talking, in general..., and she said: «Wow, look, right now there are seven women who received the Peace Prize alive, we should do something to promote women's human rights», which is a sort of oxymoronic, by the way. Human rights are human rights, whether you are a man or a woman. It's appalling that at this time in history we still have to talk about women's human rights, as if there's somehow an addendum to human rights.

So, we came together and we launched the Nobel Women's Initiative in January of 2006. I've been the chair the whole time. I've tried to step down, nobody wants the job. But our sole purpose for existing is to use whatever influence and access we have as recipients of the Peace Prize to support women's human rights particularly in situations of conflict.

Just... –I know I have to be quick–: before the Nobel Women's Initiative, I was personally very uncomfortable with the individual naming of me for the Peace Prize. Do you know? It went to the campaign..., and it went to me. When we started Nobel Women's Initiative and we were using it to help women everywhere in the world, I finally liked, really liked the Nobel Prize, because I feel like I'm sharing it with women everywhere, and that's pretty cool. That's made me have a different attitude.

I think women's rights will continue to change, but especially when we start refusing to respond to absurdities like: «What is the role of women in the peace process?» I was somewhere –I travel too much, I don't know where–, and at the question time a young fellow asked me: «What is the role of women in peace processes?» I did this (*l'oradora respira profundament*): «What is the role of men in peace processes?» And he was very interesting to watch, because he was like: «No one has ever asked me that.» I said: «Think about it.» You know, when people keep asking us, it's time to say: «Enough already: you don't give me permission,» right? And that's part of what we do, some of us in a more pleasant fashion, some of us are more hostile.

Well known abroad..., like any political crisis, at the moment of crisis there's a lot of media interest, globally, so when all of the things were happening around October First, of course, there was intense media interest. As time goes on... You know how the media is. I don't have a lot of respect anymore for most, because it's 24/7 news and all they do is repeat the same thing –the same thing, the same thing, the same thing– until there is a little change, and then they go: «News flash!», and there's nothing really flashy, it's just that there's a little difference, right? So that is a constant, globally, and right now what is, taking the mind of journalists globally is the arrest of Assange and the coup in Sudan. Right, so this is kind of..., like: «Say what? They're on trial.»

To make it better well known abroad, beyond political..., beyond groups that are being oppressed by a State, which is..., support from them is fundamental, but you also have to find ways to find champions in governments. And it doesn't necessarily have to be here in Europe, but if you have states who will declare their support for human rights in Spain, that would be a huge advantage in my view... From how we did, you know, the landmine campaign. We started out just civil society, we found

people in government who felt exactly the same and we cultivated it and moved it forward. That would be useful in negotiation, trying to move beyond this –I'm sorry, in my estimation– *farcical* trial. There's nothing about justice happening in that court room. Why do you send a trial to the Supreme Court, which is the court of last resort, meaning that they have nowhere else to go. And supreme courts don't really know how to do this kind of trial, because that's not what they do. Clearly it was a political move to make sure that the State would get what it wanted.

So, it would be useful to try to find people in other governments, individuals, if the government doesn't have the wherewithal to stand up for human rights, or political parties. I mean other political parties in the world, I assume that you reach out to them. The Inter-Parliamentary Union, the Women... –what is it? WPL...–, Women Political Leaders, from states all over the world, I am on their advisory board, if you want to talk to them, send me an e-mail. But you have to find institutions and organizations that can help and are willing to help in the recognition that if somebody violates your human rights, they are violating mine. I really sincerely believe that. I cannot sit still and watch you be violated and say: «Oh, God! Poor girl! At least they didn't come for me.»

The UN Human Rights Council? It's a useful tool, but it's fraught with contradiction. Spain is now on the Human Rights Council, so you would not get a hearing there, they can veto it. So, I would look for other avenues. The UN is... I could do an entire day long speech on the UN. It can be a useful tool, like, if you were to get a resolution in support of human rights, you could use it, but I wouldn't use the *institution* of the UN, if you understand what I am saying.

(Traducció.)

Potser no podré respondre totes les preguntes, però les he apuntades totes. Si no els contesto les seves preguntes concretes, enviïn-me un correu electrònic. Els contesto, de debò que ho faig.

La iniciativa Dones amb Nobel està formada per sis dones que han rebut el Nobel de la pau. Les puc anomenar, si els pot ajudar. La idea va ser de Shirin Ebadi, que va rebre el Nobel el 2003, advocada, jutgessa de l'Iran, que ara viu exiliada. Érem a Nairobi, i estàvem pensant i parlant, en general i ella va dir: «Mireu, ara mateix hi ha set dones vives que han rebut el Nobel de la pau, hauríem de fer alguna cosa per promoure els drets humans de les dones», que és una mena d'oxímoron, per cert. Els drets humans són drets humans, tant si ets home com dona. És terrible que en aquest moment de la història encara hàgim de parlar dels drets humans de les dones, com si hi hagués una mena d'annex dels drets humans.

Ens vam reunir i vam llançar la iniciativa Dones amb Nobel el gener del 2006. Jo sempre n'he sigut la presidenta. He intentat deixar el càrrec, però ningú el vol ocupar. L'existència mateixa de la iniciativa és per fer servir qualsevol influència i accés que tinguem com a guanyadores del premi Nobel de la pau per donar suport als drets humans de la dona, especialment en situacions de conflicte.

Sé que he de ser ràpida... Abans de la iniciativa Dones amb Nobel, jo em sentia molt incòmoda amb el guardó individual del premi Nobel. Ja m'entenen... Va anar cap a la campanya..., i cap a mi. Va ser quan vam començar la iniciativa Dones amb Nobel i ho vam fer servir per ajudar dones de tot el món, que finalment em va agradar realment el premi Nobel, perquè sento que l'estic compartint amb dones de tot arreu, i això està molt bé. Això m'ha fet canviar d'actitud.

Crec que els drets de les dones continuaran canviant, però sobretot si comencem a rebutjar absurditats com ara: «Quin és el paper de les dones en els processos de pau?» Un dia, no recordo on –viatjo molt, no recordo on va ser–, en el moment de les preguntes un jove em va preguntar: «Quin és el paper de les dones en els processos de pau?» Vaig fer això (l'oradora respira profundament): «Quin és el paper dels homes en els processos de pau?» I va ser molt interessant observar-lo, perquè va dir: «Això no m'ho ha preguntat mai ningú.» I jo vaig dir: «Doncs pensi-hi.»

Quan la gent ens continua preguntant, ha arribat l'hora de dir: «Ja n'hi ha prou, vostè no em dona permís». I això és una part del que fem, algunes d'una manera més agradable, altres som més hostils.

Donar-ho a conèixer a l'estranger..., com qualsevol altra crisi política, en el moment de la crisi hi ha molt interès dels mitjans, globalment, i per tant amb tot el que va passar al voltant de l'1 d'octubre evidentment al principi hi havia molt interès mediàtic. Quan passa el temps... Ja saben com són, els mitjans. Jo ara ja no tinc gaire respecte per molts d'ells, perquè són notícies 24 hores, 7 dies la setmana i l'únic que fan és repetir el mateix –el mateix, el mateix, el mateix– fins que hi ha algun petit canvi i llavors fan: «Últimes novetats!», però realment no hi ha cap gran novetat, només una petita diferència. I això és una constant, a escala global, i ara mateix el que ocupa els periodistes globalment és la detenció d'Assange i el cop d'estat al Sudan. I per tant, una mica..., què haurien de dir, que els estan jutjant?

Perquè el cas es conegués més a l'estranger, més enllà del suport de grups que estan oprimits per un estat, que són..., el seu suport és fonamental però també has de trobar defensors en els governs. I no cal que sigui necessàriament a Europa, però si hi ha estats que declaren el seu suport als drets humans a Espanya, això seria un gran avantatge, segons el meu punt de vista, tal com ho vam fer durant la campanya contra les mines antipersones. Vam començar amb la societat civil, vam trobar persones del govern que pensaven exactament el mateix, i vam poder anar-ho conreant i fer-ho avançar. Això seria útil a l'hora de negociar, intentar moure-ho més enllà –en opinió meva– d'aquest judici ridícul. No hi ha res sobre justícia, en aquella sala del tribunal. Per què enviar un judici al Tribunal Suprem, que és el tribunal d'última instància, és a dir, que no poden anar enlloc més? I els tribunals suprems realment no saben com fer aquesta mena de judicis, perquè no en fan. Clarament hi va haver un moviment polític per garantir que l'Estat aconseguia el que volia.

Per tant, seria útil intentar trobar persones en altres governs, persones concretes, si el Govern no té els recursos per defensar els drets humans o partits polítics, vull dir altres actors polítics del món, contactar-los. La Unió Interparlamentària, WPL, dones polítiques líders, d'estats de tot el món –jo formo part del seu consell assessor, si volen parlar-hi, enviiïn-me un correu. Han de trobar institucions i organitzacions que puguin ajudar i que vulguin ajudar en el reconeixement que si algú viola els teus drets humans, viola els meus. Jo això ho crec sincerament. No puc quedar-me asseguda veient com violen els seus drets dient: «Déu meu! Pobra nena! Sort que no m'ha passat a mi.»

El Consell de Drets Humans de les Nacions Unides? És una eina útil, però és ple de contradiccions. Espanya ara forma part del Consell de Drets Humans, així que allà no els escoltarien, ho poden vetar. Jo buscaria altres camins. L'ONU és... Podria fer un discurs d'un dia sencer sobre l'ONU. Pot ser una eina útil. Si aconseguissin una resolució de suport als drets humans, la podrien fer servir, però jo no faria servir la institució de l'ONU, entenen el que vull dir?

El president

Yes...

(Traducció.)

Sí.

Jody Williams

We do that all the time. If you can get other parties in other countries to pass a resolution in support of freedom of speech, freedom of assembly, self-determination, you know... the more you get, the better it is.

Self-determination is a basic human right, in my view, and I think one of Spain's most dramatic errors was to interfere with it. I think I might have said this in the beginning. Quebec tried resolutions two times for independence and they were not in-

terfered with, both of them lost, and Canada overall gained, right? Scotland. Again: tried, failed. In my mind, that was tragic, because the nuclear weapons of the UK are in Scotland, and if independence had occurred, they would have gotten rid of the nukes. So, I'm going to support them for another referendum, just on the nuclear issue...

Of course, this trial threatens human rights, not just here, everywhere. You know, authoritarianism, as we all know –this is not a news flash–, is on the rise everywhere. And when a state is acting in an authoritarian fashion and claiming to be a democracy, and doing this trial... Have any of you gone inside in that trial? Those of you who haven't, I highly suggest that you go, it's an education in and of itself, just sitting there. It's a kind of like mind-numbing to listen to between ten and fifteen police telling the same story over and over and over with little difference. You know, it's a threat to everybody, everywhere. And the imposition of the unity narrative is not a feature of democracy, in my view.

I agree with you that the unity of Spain is a particular project that has its supporters, but it should not be unity at the cost of the human rights of others. I see Carmen is standing there, saying «Jody, shut up, we have to go».

(Veus de fons.)

I think I got most of them, but honestly, if you wish to continue communication, I seriously and sincerely read my e-mail, not the trash, and answer legitimate e-mails. So, please... When I say it I mean it.

Thank you for having me. If I can do anything to help, obviously I am at the ready.

Thanks.

(Traducció.)

Sempre ho fem, això. Si poden trobar altres actors polítics a altres països que aprovin una resolució de suport a la llibertat d'expressió, de reunió, d'autodeterminació..., com més millor.

L'autodeterminació és un dret humà bàsic, en opinió meva, i crec que un dels errors més importants d'Espanya ha estat interferir-hi. Crec que això ja ho he dit al principi, que el Quebec va fer referèndums sobre la independència dues vegades i no s'hi va interferir, i es van perdre les dues vegades, i el Canadà en conjunt hi va guanyar, oi? Escòcia. Ho repeteixo: ho van intentar, i va fracassar. En opinió meva, va ser tràgic, perquè les armes nuclears del Regne Unit són a Escòcia, i si s'hagués aconseguit la independència s'haurien desfet de les nuclears. O sigui que els donaré suport per organitzar un nou referèndum, només en el tema nuclear...

Evidentment, aquest judici amenaça els drets humans, no només aquí, a tot arreu. L'autoritarisme, com tots sabem –això no és cap novetat–, puja a tot arreu. I quan un estat actua de manera autoritària i reclama que és una democràcia, i fa aquest judici... Hi han entrat, al judici? Als qui no hi hagin anat, els suggereixo molt que hi vagin, és educatiu per si mateix, seure allà. És torbador sentir com entre deu i quinze policies diuen la mateixa història una vegada i una altra amb petites diferències. És una amenaça per a tothom, a tot arreu. I la imposició del relat de la unitat no és una característica de la democràcia, en opinió meva.

Estic d'acord que la unitat d'Espanya és un projecte particular que té els seus defensors, però no hauria de ser la unitat a costa dels drets humans dels altres. Veig la Carmen dreta, dient: «Jody, calla, que hem de marxar.»

(Veus de fons.)

Em sembla que he respost a la majoria de preguntes, però, sincerament, si volen continuar la comunicació, hi insisteixo, seriosament i sincerament, em lleigeixo els correus, no la paperera, i contesto els correus. O sigui que, si us plau, ho dic de debò.

Gràcies per convidar-me. Si puc fer alguna cosa per ajudar, evidentment, estic a punt.

Gràcies.

El president

Thank you, Mrs Williams. Thank you very much. I think all of us...
(Traducció.)

Gràcies, senyora Williams. Moltes gràcies. Crec que tots nosaltres...

Jody Williams

Thank you all. Thanks!
(Traducció.)

Gràcies a tots. Gràcies!

El president

...have been very happy listening to you and sharing your reflections..., I am sure, in agreement with most of us, that's for sure.

You should know that there are other four groups that have decided not to come to this claim...

(Traducció.)

...estem molt contents d'haver-la escoltat i que hagi compartit les seves reflexions..., i estic segur que la majoria de nosaltres hi estem d'acord, segur.

Hauria de saber que hi ha quatre grups més, però han decidit no venir a aquesta compareixença.

Jody Williams

Why didn't they come?
(Traducció.)

Per què no han vingut?

El president

Why? This is the question: why. (*Veus de fons.*) Because we are talking about human rights, because they are the Spanish right position and...

(Traducció.)

Per què? Aquesta és la pregunta: per què. (Veus de fons.) Perquè parlem de drets humans, perquè són la dreta espanyola i...

Jody Williams

Well, that is an example of their fear of a different opinion. That means they are weak, not strong. It's a tragedy.

(Traducció.)

Això és un exemple de la seva por d'una opinió diferent. Això vol dir que són febles, no forts. És una tragèdia.

El president

Exactly.
Thank you very much.
(Traducció.)

*Exacte.
Moltes gràcies.*

Jody Williams

Thank you very much, everyone.
(Traducció.)

Moltes gràcies a tothom.

El president

Aixequem la sessió fins a les onze, quan començarem la segona compareixença.

El president

Hola, bon dia.

Compareixença de Nico Krisch, especialista en drets humans, catedràtic de dret internacional i codirector del Centre per a la Governança Global al Graduate Institute of International and Development Studies de la Universitat de Ginebra

357-00453/12

Comencem, doncs, aquesta segona compareixença. Moltes gràcies, senyor Nico Krisch, per acompanyar-nos. En aquest cas, tenim encara la bona notícia de que ell pot seguir i compartir, i, de fet, podria usar..., però em sembla que ell preferirà parlar en anglès, però, en tot cas, segueix perfectament la nostra conversa en català. També em sembla que no calen massa presentacions del doctor Nico Krisch. Només de seguir el seu historial acadèmic, ja és prou explícit: a Oxford, Universitat de Heidelberg, Oxford, ara a Ginebra, la Universitat de Ginebra, sempre en temes al voltant del concepte de governança global, relacions internacionals associades a les relacions transnacionals, nacions estat, mecanismes de governació. I a mi em sembla que, també, el millor que podem fer és donar-li a ell la paraula, i, a continuació –tenim quasi una hora per endavant–, podem fer un, o, si cal, dos torns d'intervencions, si tinguéssim temps, dels grups presents.

Què hem de fer, senyor Krisch? On som, en aquest tema de la governança i quin és el rol de realitats nacionals com la de Catalunya en aquest moment en aquesta perspectiva europea i internacional? Endavant.

Nico Krisch (codirector del Centre per a la Governança Global al Graduate Institute of International and Development Studies de la Universitat de Ginebra)

Doncs, moltes gràcies per la invitació, i, bé, sí que és millor si parlo en anglès. Després podem parlar més i puc parlar en català, però les coses difícils no puc exprimir-les tan bé.

So, I'm gonna say..., give a bit of a short introduction mostly kind of on possibilities of international human rights law, but then I'm happy to hear questions so we can deepen some of the issues that are on commission members' minds. Right?

You brought a question, so what's the role of the state in the global order. I think it's a very far-reaching one and not really kind of susceptible to a concrete answer. Obviously, the states are really still and probably more than twenty years ago absolutely dominant actors and very difficult to get rid of, so in a sense statehood probably has gained more than it has lost in the past years and that's difficult to change.

So, in a sense, maybe talking about international human rights law, that takes me to the, in a sense, first observation. Obviously, kind of to an extent I'm here to talk about possibilities, what can be done and how can human rights law be used to change the status quo to generate transformation. But to start with maybe it's good to dampen some expectations, right? Because international human rights law after all is a creation of states, it is not something that is there as a kind of magical tool that is somewhat available. It is a creation of states and that explains many of its limitations, it's still relatively young, it has some institutions that are more or less independent, but still all created by states, members are selected by states, so in a sense it's not this non-state order, the NGOs mobilizing around international human rights law, giving it meaning but much of it is obviously in the hands of states and

the states parties to the different treaties. And the states obviously are hesitant to cede too much power to international human rights bodies.

Secondly, international law generally, but international human rights law in particular, is not like domestic law, not like national law and it is not as easily implemented. So, it's in order..., in international law it creates obligations that are binding on states, but what states do with these obligations is in the first place their decision, so there's no police force, obviously, internationally, that could enforce what international human rights law says. So, if a state keeps violating international human rights it can do so without being forced, except for the force of public opinion or domestic actors.

Spain, in a sense, is a bit of an exception because in the article 10.2 of the Spanish Constitution, international human rights agreements have a particular status in domestic law, in principle. National judges have to apply it or have to use international human rights agreements in order to interpret the fundamental rights under the Spanish Constitution. Obviously, they don't always do that, but it's a resource at least to link the international human rights law to domestic law.

Ok. So maybe I just have to give a bit of the landscape of international human rights, because I'm aware it's a very complex landscape with zillions of different bodies in different places, and I'm not gonna talk about all of them. Probably the one body that everybody knows is the European Court of Human Rights and the European Convention on Human Rights, and that's probably the one that we always look to, the institutionally strongest, permanent court with full-time judges, one from each member state and properly adjudicating international human rights claims. Nevertheless, it's overloaded: states, as they've seen the court has become more important, have started to have a stronger grip on appointments, so that they make sure that judges on the court are appointed, they are not openly against their governmental line or their understanding, and it's a relatively cautious court. Unlike, say, the Interamerican Court of Human Rights, which is much more dynamic and activist, the European Court of Human Rights understands itself as a somewhat cautious guardian of core human rights.

Now there's much more going on. Obviously in the Council of Europe, also in terms of minority protection, but relatively weak mechanisms of protection. The Framework Convention on the Rights of Minorities, or Minority Languages, all of which has more advisory function, and can be used for various purposes, but doesn't have the institutional status of the European Court of Human Rights, obviously.

In the UN context, there are various bodies, probably the most well-known the Human Rights Committee. So, many of you would have noticed last year when in the case of Jordi Sánchez attempt at being elected as president of the Generalitat the Human Rights Committee came down with interim measures, which were obviously ignored, but somehow the Human Rights Committee got a bit of traction in the media here.

Probably the closest thing we have to a global court of human rights, but it's not a court, it's a quasi-court, 18 expert members elected by the states'parties to the International Covenant on Civil and Political Rights. Its reports and views on individual cases are not formally binding, they are recommendations in form. So, there is a possibility of individual complaints, at least if the country that supposedly has violated human rights has ratified the optional protocol. Spain has, 110 other states have done so as well, or 115. But the outcome of it is not a formal judgement, it's a view which holds importance and authority but obviously somehow kind of doesn't capture the same imagination.

At the same time, the committee is also under-resourced and slow. That's something that holds true probably for most international human rights bodies. States, in a sense, keep a tab on them by just not allocating money to them and without re-

sources they obviously have difficulty dealing with the cases that come before them and dealing with them properly.

Then there are many other bodies. Jody Williams has mentioned a member of the Working Group in Arbitrary Detention in the Strasbourg side event, so the Working Group in Arbitrary Detention, for example, is a creation not directly of states as in a treaty form, like the European Court of Human Rights or the Human Rights Committee, but instead a body that has been created by the Human Rights Commission then, now the Human Rights Council, as a subsidiary body to deal with issues of arbitrary detention. And the cases of many of the political prisoners in the Catalan *procés* are pending before this working group. It's a sort of an expert group, likewise not with the power of issuing binding decisions, but much recognized.

Then, there are other avenues, like I say special rapporteurs. It's a very common one. There are 44 special rapporteurs appointed by the Human Rights Council for particular thematic areas or country issues, so that we have the worst human rights violators, in the sense that they have gotten their own country rapporteur, Belarus, Myanmar and the like. More important, maybe, are the thematic rapporteurs, freedom of expression, freedom of assembly, you name it, it's a kind of wide range of special rapporteurs on all different issues.

And then, of course, there are all kind of non-legal bodies like the Human Rights Council where, as you know, the Universal Periodic Review is an important sort of process to go through in which states have to justify their human rights performance. Spain is on this year. But obviously it's a political body and there's lots of negotiation and mutual favors being tolled out, so we can use it, but as Jody Williams said, well, one has to be somewhat also careful.

All right. So, a few words of how to use these mechanisms to generate legal change or change in general. Much of that has to do with the idea of strategic litigation, and the insight... That's mostly kind of developed specially in the American context right, the idea that you can use law in order to generate social change and political change. The main insight of that is that law doesn't come alone and courts don't come alone, so, in order to make that happen you need to have a broader idea of a campaign of changing, I'm not gonna say the hearts but the minds of people, to make them understand things in a different way. So, for example, kind of a campaign to get domestic violence to be recognized as a crime can't stop with simply going to a court, but it has to generate the idea that this is a public issue, it's no longer private. It kind of has to push that and get people to think about this before court decisions will help ease that kind of process. So that requires patient work on many sides, especially through media, social mobilization and the like, in a sense before one can hope that courts or legal bodies can actually bring about change.

Secondly, once you've gotten courts enlisted or legal bodies enlisted for your project, in the sense that they don't work by themselves right –and specially that's true for domestic context but it's also true for the international, especially true for the international sphere–, if you get something favourable, it's not gonna be implemented by itself, it's not self-enforcing. You have to make it happen, right? You have to generate media attention, you have to scandalize, you have to enlist political allies and possible judicial allies in order to generate compliance constituencies for the implementation of that. Political scientists have studied quite a lot how this happens in international human rights law, the role of NGOs obviously is very central, the role of media is very central, and the role of sympathetic actors in government and in the courts is very central. Otherwise, in a sense, the judgements are being drawn out but nothing much happens, ok? So, that requires a really long-term strategy with many actors.

Now obviously I think that many human rights violations committed in the course of the *procés*, around the 1st of October and afterwards, and the new accusations of all those actors who have supposedly used public funds for an unworthy

cause and have been indicted for it is just another step in a relentless use of repressive human rights violations in order to silence the Catalan movement. And each of these obviously has to be in a sense pursued by itself. And has to be brought in front of international bodies in order to generate attention.

At the same time, sort of each of these alone is not gonna generate that much change, right? So, if this is meant to be relevant, the important issue is to connect them and to make them part of a broader campaign to delegitimize the Spanish state, specially the Spanish judiciary, because in many ways I think one of the biggest hurdles for any meaningful international action of Catalunya is that most people in Europe, and especially most governments see Spain still as a democratic law-abiding liberal state that may have some problems but in general is on the good side of things. It's not seen like Turkey or Belarus or Venezuela or something, so people stick to the idea that Spain is a country not only with beautiful beaches and lots of sunshine but actually kind of a pleasant country that doesn't generally violate.

And so, if one wants to tackle that, kind of judgement here, judgement there isn't really important. One has to get a wave of condemnations in international bodies to show: «Look, Spain has a real problem on its hand, it's not a law-abiding state, it has a judiciary that is not impartial, it has political actors that have completely repressive policies and generally institutions that don't have a liberal spirit or liberal ideas.» So, I think that's important. One has to exploit the possibility of scandalization, of as many issues as possible, in order to get that message across. And I think that's somewhat lacking.

One last word on the issue of self-determination that came up before. Self-determination is, as Jody Williams has said, a fundamental human right, and that's recognized in the International Covenants of Civil and Political Rights and Economic Social and Cultural Rights, but, nevertheless, it's a much more complicated beast than many other human rights. For example, you cannot bring individual cases to denounce violations of that right to the Human Rights Committee, because it's supposedly a collective right held by peoples and not by individuals. So, there's no real mechanism to complain about violations of the right to self-determination, except in say interstate proceedings in the International Court of Justice, as Mauritius has done, or an advisory opinion as we've seen with the recent Chagos advisory proceedings in the International Court of Justice. That's difficult to generate because you'd need a majority in the General Assembly, to get anything like this.

Plus, international courts are very hesitant to interpret self-determination in an expensive way. They try to keep it in the box of colonial domination, like the International Court of Justice has recently done in this Chagos advisory opinion. And anything that goes beyond that is very limited and will only come into play in the views of most international lawyers and most human rights lawyers, when there is a massive form of repression. So, here again, the resonance for a claim to self-determination will only arise if one can get people to see that there is massive repression going on and that the wish to be independent doesn't only arise from a matter of choice, we have a right to decide and we'd rather be outside of Spain rather than inside of Spain, but it will only come if there's a sustained sense that Spain is repressing Catalonia, its political aspirations, human rights and the like.

So, therefore, in a sense, self-determination is something that needs to be sort of created, fabricated. The frame of thinking of the Catalan issue as one of self-determination as legitimate secession is one that won't come by itself, it's a patient process that will take years to generate, and this process can only come, I think, through denouncing the many human rights violations that there are and creating a broader strategy of making them visible to the world in a more effective way than hitherto.

So, I stop it here but maybe we can talk more about this in the questions.

(Traducció.)

Faré una petita introducció bàsicament sobre les possibilitats que té la legislació internacional dels drets humans, i després estaré encantat d'escoltar les seves preguntes, per poder aprofundir una mica en alguns dels temes que preocupin els membres de la comissió. D'acord?

Sobre la pregunta que m'ha fet, quin és el paper de l'estat en l'ordre mundial, crec que és una pregunta de gran abast i és difícil donar-hi una resposta concreta. Evidentment, els estats encara són, i ho han estat probablement des de fa més de vint anys, els actors absolutament dominants i és molt difícil desfer-se'n, és a dir que en certa manera la categoria d'estat ha guanyat més del que ha perdut els últims anys, i això és difícil canviar-ho.

Per tant, pel que fa a la legislació internacional sobre drets humans, això em porta a la primera observació. Evidentment, fins a cert punt soc aquí per parlar de possibilitats, de què es pot fer i com la legislació sobre els drets humans es pot utilitzar per canviar l' statu quo per generar transformació. Però per començar potser seria bo apaivagar algunes expectatives, perquè, al capdavall, la legislació internacional sobre drets humans és una creació dels estats, no és pas una mena d'eina màgica que estigui disponible. És una creació dels estats i això explica molts dels seus límits; és relativament jove, inclou algunes institucions que són més o menys independents, però totes creades pels estats; els membres els elegeixen els estats i, per tant, en certa manera no és com l'ordre no estatal, com les ONGs que es mobilitzen al voltant de la legislació internacional dels drets humans, donant-li significat, sinó que està a mans dels estats i els actors estatals dels diversos tractats. I els estats evidentment no volen cedir gaire poder a les institucions internacionals de drets humans.

En segon lloc, la legislació internacional en general, però la dels drets humans en particular, no és com la legislació interna, nacional, i no es pot implementar tan fàcilment. Per tant, la legislació internacional crea unes obligacions que són vinculants per als estats, però el que els estats fan amb aquestes obligacions és decisió seva, així que no hi ha cap força policial, evidentment, internacional, que pugui fer aplicar el que diu la legislació internacional sobre drets humans. Per tant, si un estat viola els drets humans ho pot fer sense que ningú l'obligui a no fer-ho, excepte la força de l'opinió pública o dels actors interns.

Espanya, en certa manera, és una mica una excepció, perquè per l'article 10.2 de la Constitució espanyola els acords internacionals sobre drets humans tenen un estatus particular en la legislació nacional, en principi. Els jutges espanyols els han d'aplicar o han de fer servir els acords internacionals sobre drets humans per interpretar els drets fonamentals en virtut de la Constitució espanyola. Evidentment, no sempre ho fan, però és un recurs com a mínim per relacionar la legislació internacional de drets humans amb la legislació nacional.

Bé, ara exposaré una mica el panorama dels drets humans a escala internacional, perquè soc conscient que és un panorama molt complex amb milions d'entitats diferents en diferents llocs, i no parlaré de totes elles. Probablement la institució que tothom coneix és el Tribunal Europeu dels Drets Humans i la Convenció Europea dels Drets Humans, i segurament aquesta és la que sempre observem, el tribunal permanent, institucionalment fort, amb jutges a jornada completa, cada un d'un estat membre i que resolen demanades sobre drets humans. Tot i així, està sobrecarregat: els estats, com que han vist que el tribunal anava adquirint importància, han començat a agafar-se fort als nomenaments, per assegurar-se que els jutges que s'hi nomenen no estan obertament en contra de la seva línia governamental o els seus acords i, per tant, és un tribunal relativament prudent. En canvi, el Tribunal Interamericà de Drets Humans és molt més dinàmic i activista, però el Tribunal Europeu de Drets Humans es considera un guardià relativament prudent dels drets humans fonamentals.

Encara hi ha molt més. Evidentment, hi ha el Consell d'Europa, pel que fa a la protecció de les minories, però té uns mecanismes de protecció relativament febles. I també la Convenció Marc per a la Protecció de les Minories, o de les Llengües Minoritàries, que tenen més aviat una funció consultiva i es poden fer servir per diversos objectius, però no tenen estatus institucional com el Tribunal Europeu de Drets Humans, evidentment.

En el context de l'ONU, hi ha diverses institucions, i probablement la més coneguda és el Comitè de Drets Humans. Segur que molts de vostès saben que l'any passat, quan Jordi Sànchez va intentar ser elegit president de la Generalitat, el Comitè de Drets Humans va elaborar unes mesures provisionals, que evidentment es van ignorar, però en certa manera el Comitè de Drets Humans va atreure una mica l'atenció dels mitjans d'aquí.

Probablement del que tenim el que més s'assembla a un tribunal internacional de drets humans, tot i que no és un tribunal, sinó un quasi-tribunal, amb divuit membres experts escollits pels estats, és el Pacte internacional de drets civils i polítics. Els seus informes i opinions sobre casos individuals no són vinculants formalment, són recomanacions. Per tant hi ha la possibilitat de presentar queixes individuals, com a mínim si un país que ha violat suposadament els drets humans ha ratificat el protocol opcional. Espanya ho ha fet, juntament amb 110 estats més, o 115. Però el resultat d'això no és una sentència formal, és una opinió que té importància i autoritat, però que evidentment no atrau la mateixa imaginació.

Al mateix temps, el comitè té pocs recursos i és lent. I això és així en la majoria d'institucions internacionals de drets humans. Els estats, en certa manera, controlen aquestes institucions no destinant-hi més recursos, i sense recursos evidentment tenen dificultats per tractar amb casos que els arriben i tractar-los com és degut.

I encara hi ha altres institucions. Jody Williams ha esmentat un membre del Grup de Treball sobre Detenció Arbitrària a l'acte paral·lel d'Estrasburg. Aquest grup, per exemple, és una creació no directament dels estats com passa en un tractat, com el Tribunal Europeu dels Drets Humans o el Comitè de Drets Humans, sinó que ha estat creat per la llavors Comissió de Drets Humans, ara Consell de Drets Humans, una institució subsidiària per tractar temes relacionats amb la detenció arbitrària. I els casos de molts dels presos polítics del procés català estan pendents de la resolució d'aquest grup de treball. És una mena de grup d'experts, però com en l'altre cas que he esmentat tampoc té el poder d'emetre decisions vinculants, però sí que té molt reconeixement.

Hi hauria altres camins, també, com els relators especials. Són molt comuns. Hi ha 44 relators especials nomenats pel Consell de Drets Humans per a zones temàtiques o països particulars, i per tant els qui violen els drets humans tenen el seu propi relator de país, com ara Bielorússia, Myanmar, etcètera. Potser són més importants els relators temàtics, sobre llibertat d'expressió, llibertat de reunió, la que sigui; hi ha una àmplia gamma de relators especials sobre tots els temes.

I també hi ha, evidentment, tota mena d'institucions no jurídiques, com el Consell de Drets Humans, com saben. Per exemple, l'Examen Periòdic Universal és un procés important pel qual han de passar els estats per justificar l'actuació que tenen respecte als drets humans. A Espanya li toca aquest any. Però, òbviament, és una institució política i hi ha molta negociació i favors mutus que s'intercanvien, i el podrien fer servir, però, com ha dit Jody Williams, cal ser prudent.

Bé. Ara exposaré una mica com fer servir aquests mecanismes per generar un canvi legislatiu o generar canvis en general. Bona part d'això té a veure amb la idea de litigació estratègica, i la idea –que sobretot es desenvolupa en el context americà– que pots fer servir la llei per generar un canvi social i polític. La idea principal d'això és que la llei no ve només dels tribunals, i els tribunals no venen sols, i per tant perquè això passi cal tenir una idea més àmplia d'una campanya per aconseguir canviar no diré els cors de les persones, però sí les seves idees, per

fer-los entendre les coses d'una manera diferent. Per tant, per exemple, una campanya per fer que la violència domèstica sigui reconeguda com un crim no pot fer-se només anant a un tribunal, sinó que s'ha de generar la idea que és un tema públic, que ja no és només privat. En certa manera s'ha de pressionar la gent i fer que reflexioni sobre això abans que les decisions del tribunal ajudin a facilitar aquest tipus de processos. Això requereix una feina pacient des de molts punts de vista, sobretot a través dels mitjans, la mobilització social, etcètera, abans que hom pugui esperar que els tribunals o institucions jurídiques puguin realment canviar les coses.

En segon lloc, un cop els tribunals i les institucions jurídiques ja treballen en el teu projecte, cal tenir en compte que no treballen sols, oi? –i això és sobretot cert en el context nacional, però també en l'internacional, en l'esfera internacional–, si n'aconsegueixes algun resultat favorable, no s'implementarà per si sol, no s'autoimplementarà. Has de fer que passi? Has de generar l'atenció dels mitjans, escandalitzar, fer que aliats polítics i possibles aliats judicials s'hi afegeixin per generar grups d'actors que defensin el compliment, la implementació. Els politòlegs han estudiat força com té lloc això en la legislació internacional dels drets humans. Evidentment el paper de les ONG és clau, el paper dels mitjans també, així com el d'actors solidaris amb la causa dins del govern i els tribunals. Si no és així, es dicten sentències però no passa gaire res. I per tant es requereix una estratègia a llarg termini amb molts actors.

Crec que moltes de les violacions dels drets humans que es van cometre durant el procés, al voltant de l'1 d'octubre i després, i les noves acusacions de tots els actors que suposadament van fer servir fons públics per una causa indigna i que per això han estat imputats, tan sols són un pas més en un ús implacable de la repressió dels drets humans per silenciar el moviment català. I cada una s'ha de perseguir per si sola. I s'ha de portar a les institucions internacionals per atreure l'atenció.

Però al mateix temps cada una d'aquestes per si sola no generarà gaire canvi. Per tant, si es vol que sigui rellevant, és important connectar-les i fer que formin part d'una campanya més gran per deslegitimar l'Estat espanyol, especialment el poder judicial espanyol, perquè en certa manera crec que un dels obstacles més importants de qualsevol acció internacional significativa sobre Catalunya és que la majoria d'europaus, i sobretot la majoria de governs, veuen Espanya com un estat democràtic, respectuós amb la llei, que potser té alguns problemes però que en general fa bé les coses. No es veu com Turquia, Bielorrússia o Veneçuela o altres, sinó que la gent té la idea que Espanya és un país no només amb platges boniques i molt sol, sinó un país agradable on, en general, no es violen els drets humans.

Per tant, si algú es vol enfrontar a això, una resolució aquí i una resolució allà no serviran gaire. Cal aconseguir una onada de condemnes en institucions internacionals per dir: «Mireu, Espanya té un problema real, no és un estat respectuós amb la llei, té un poder judicial que no és parcial, els seus actors polítics apliquen polítiques repressives i en general les institucions no tenen un esperit liberal o idees liberals.» Penso que és important. Cal explorar la possibilitat d'escandalitzar, en el màxim de temes possibles, per fer que el missatge arribi. I crec que encara falta fer-ho, això.

Unes últimes paraules sobre l'autodeterminació, que ha sortit abans. Com ha dit Jody Williams, l'autodeterminació és un dret humà fonamental que reconeix el Pacte internacional pels drets civils i polítics i els drets econòmics, socials i culturals, però, tot i així, és una bèstia molt més complicada que molts altres drets humans. Per exemple, no pots portar casos individuals per denunciar violacions d'algun dret al Comitè de Drets Humans, perquè se suposa que han de ser drets col·lectius dels pobles i no de persones individuals. Per tant, no hi ha un mecanisme real per denunciar violacions del dret a l'autodeterminació, excepte en procedi-

ments interestatals al Tribunal Internacional de Justícia, com ha fet Maurici, o un dictamen consultiu, com hem vist recentment en el cas del procediment consultiu de les Txagos al Tribunal Internacional de Justícia. És difícil aconseguir-ho, perquè cal tenir majoria a l'Assemblea General.

A més, els tribunals internacionals són molt reticents a interpretar l'autodeterminació de manera expansiva. Intenten mantenir l'espai de dominació colonial, com ha fet recentment el Tribunal Internacional de Justícia en el dictamen consultiu de Txagos. I qualsevol cosa que vagi més enllà d'això és molt limitada i només donarà lloc a l'opinió dels advocats internacionals i advocats de drets humans quan hi hagi una repressió massiva. Per tant, ho repeteixo, una demanda d'autodeterminació només tindrà repercussió si s'aconsegueix que la gent vegi que s'està produint una repressió massiva i que el desig de ser independent no sorgeix només de voler escollir –tenim el dret de decidir i preferim no pertànyer a Espanya–, sinó que hi ha un sentiment sostingut que Espanya reprimeix Catalunya, les seves aspiracions polítiques, drets humans, etcètera.

Per tant, en certa manera l'autodeterminació s'ha de crear, s'ha de fabricar. El marc mental del tema català com un tema d'autodeterminació com a secessió legítima no vindrà per si sol, és un procés pacient que tardarà anys a generar-se, i aquest procés només pot venir, crec, a través de la denúncia de les moltes violacions dels drets humans que s'estan produint i creant una estratègia més àmplia per fer-les visibles al món d'una manera més efectiva del que s'ha fet fins ara.

Bé, doncs ho deixo aquí i després de les preguntes puc continuar.

El president

Perfect. Thank you. Gràcies, *mister* Krisch. Ara, doncs, procedim amb l'ordre, diguéssim, normal, previst per..., el format d'aquestes comissions preveu, i, per tant, donaria, en primer lloc, la paraula a la senyora Natàlia Sànchez, en nom de la Candidatura d'Unitat Popular. Endavant.

Natàlia Sànchez Dipp

Bon dia. Moltes gràcies per la seva intervenció. Entenc que m'entén perfectament en català, oi? (*Pausa.*) Bé, ha estat molt interessant i molt didàctica, també, aquesta aproximació als organismes i al dret internacional amb relació als drets humans. Suposo que també estava aquí en l'anterior intervenció, i nosaltres, des de la CUP, i que li hem comentat a la senyora Jody Williams, ens interessa aprofundir sobre la idea d'aquesta combinació i aquesta aliança entre la desobediència civil i la desobediència popular massiva, com la que vam veure l'1 d'octubre, per exercir, i, per tant, per autotutelar el dret a l'autodeterminació, quan aquest és negat per un agent superior, força o poder com és un estat, i aquesta combinació amb les mateixes institucions, no?, i com la desobediència institucional també és una eina.

No sé si hi podríem aprofundir una mica més, o si, des de la seva perspectiva, casos que vostè pugui conèixer, de com la desobediència civil actua com a eina per a l'exercici de drets, per a l'ampliació i per a la reivindicació de drets fonamentals, i si aquesta eina o aquest exercici polític, de consciència política, que vam viure l'1 d'octubre també es pot ampliar a altres drets, com pot ser el dret a l'habitatge, com a través, per exemple, de desobeir la propietat privada, per dir-ho d'alguna manera i que ens entenguem; també es pot garantir el dret a un sostre, no?, i si les institucions i els moviments populars poden dialogar per a l'exercici dels drets.

També una pregunta sobre el context de tancament de drets, l'excepcionalitat democràtica que es viu a l'Estat espanyol i a Catalunya, també ho comentàvem abans, amb aquest judici que posa en risc exercicis fonamentals d'una democràcia, el dret a manifestació, el mateix dret a la dissidència política. Ens preocupa –i costa dir-ho, vejam, ho vull dir amb cura– com el mateix Govern de la Generalitat a dia d'avui també pot actuar amb mecanismes de poder i de coacció cap a la dissidència política. Per tant, com pot ser, alhora, no?, un estament reprimat, però, alhora, dur a terme

i fer servir els mateixos mecanismes contra la seva pròpia dissidència, i com això genera una paradoxa, que enteníem, nosaltres com a mínim, que post-1 d'octubre havia d'incorporar canvis profunds a nivell institucional, a nivell de model de seguretat i a nivell de respecte a drets fonamentals.

I una última pregunta. Hem parlat d'aquests organismes, de la Unió Europea, i ha fet la seva intervenció, l'inici de la seva intervenció, molt clara, no?: aquests organismes no són neutres, per dir-ho d'alguna manera; estan pensats, organitzats per part dels estats, per tant, hi ha uns interessos. A mi sempre m'agrada explicar que l'1 d'octubre genera... I ho poso amb l'exemple de la meva mare; és una mica ridícul, potser, i disculpi'm la informalitat, no? La CUP sempre hem defensat la necessitat de sortir de la Unió Europea, perquè entenem que és un espai institucional que serveix per reprimir drets, per coartar, per coaccionar també i per prendre sobirania popular a la gent. I la meva mare sempre em deia, fa uns anys, que «quina tonteria, no?, que la Unió Europea serveix per..., és un espai de garantia de drets, etcètera». Efectivament, després de dos fenòmens que hem viscut en els darrers temps, la meva mare ha canviat aquest punt de vista. La seva experiència política ha modificat..., i això té relació potser amb el que deia, no?, amb la necessitat de modificar subjectivitats a nivell hegemònic. I la meva mare, després de l'experiència de l'1 d'octubre i del cas omís que fa aquesta Unió Europea que havia de garantir els drets, canvia la seva percepció, i, per tant, la seva subjectivitat canvia amb relació a la Unió Europea.

I un altre cas concret, que és la política amb relació a les polítiques migratòries que la Unió Europea duu a terme, no?: el també veure, de forma tan clara, com, des d'aquesta Europa amb el passat colonial que té, el que fa davant de la necessitat i del crit d'auxili que fan milers i milers de persones per poder viure, doncs, el deixar que el Mediterrani estigui ple de morts també li genera un impacte.

Per tant, com aprofundir en aquestes modificacions de subjectivitats nosaltres ho vinculem amb la primera pregunta, i li plantejo aquesta reflexió, és: els exercicis de desobediència civil massius impliquen uns canvis en les mentalitats col·lectives que entenem que han d'anar acompanyats amb modificacions també de les formes de fer política i de les polítiques que es duen a terme per part de les institucions, i aquí lligo també amb aquesta frustració que nosaltres sentim com a CUP amb relació al Govern de la Generalitat actual, com després d'aquesta vivència de l'1 d'octubre no hem vist modificacions que siguin coherents amb aquesta modificació de la subjectivitat a nivell popular. No sé si m'he explicat. I també conèixer la seva opinió amb relació a aquesta reflexió que li faig.

Gràcies.

El president

Molt bé, gràcies, senyora Sánchez. En nom del Grup Republicà, ara té la paraula la senyora Mònica Palacín. Endavant.

Mònica Palacín París

Moltíssimes gràcies, president, i moltíssimes gràcies, senyor Krisch, per la seva presència avui aquí, per les seves paraules. Bé, faré també tres preguntes, de diferent aspecte. Vostè s'ha referit a que la llei internacional és un instrument creat dels i pels estats, i que això ja pròpiament limita bastant, no?, la dificultat, a vegades, d'implementar lleis dins dels estats, i, per tant, acota bastant aquesta opció. I nosaltres..., amb la visió que en mes i mig hi han unes eleccions europees, de que aquestes institucions europees a vegades han vist frustrada aquesta voluntat d'esdevenir un ens supranacional on es puguin compartir drets, i moltes vegades, en moltes situacions, doncs, s'ha vist com no hi han hagut acords, barrejo això una mica amb el fet de que tant vostè com la senyora Williams han assenyalat la necessitat de buscar aliances internacionals, dintre, inclús, d'aquests espais, de l'espai europeu, per poder denunciar la situació catalana.

Però la majoria d'organismes internacionals, com també han dit vostès, responen a la lògica dels estats, i, per tant, les nacions sense estat, no?, ens sentim desemparrades quan s'han de prendre decisions. Per tant, també, com creuen o com creu vostè que es poden generar canvis en el si d'aquestes institucions per tal de blindar els drets humans, més enllà de si aquests drets humans es trepitgen en un estat o en una nació sense estat, de blindar-los, com deia, malgrat que aquests estats s'hi neguin. Per tant, més enllà de la voluntat política dels estats o de qui governi en aquell moment, doncs, crear aquestes eines per poder-ho blindar.

Després, també dins del que fa al tema del procés, i, en aquest moment del judici que s'està patint aquí a Catalunya amb els nostres presos i preses polítics, doncs, demanar-li com veu vostè el procediment judicial des de la jurisprudència de la Convenció Europea dels Drets Humans, perquè moltes vegades la premsa espanyola diu que el judici s'està fent des dels paràmetres acordats des d'aquesta; per tant, la seva visió.

I, per últim, ahir vam rebre la notícia de la detenció de Julian Assange. Aquí, doncs, a través del Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular, es va denunciar aquest fet en el Parlament, ahir a la intervenció del diputat Riera, però també ens agradaria saber, ja que el tenim aquí, què ens diu el seu cas, el cas del senyor Assange, sobre dret internacional.

Gràcies.

El president

Molt bé. I, per últim, senyor Costa, entenc, en nom del Grup de Junts per Catalunya. Endavant.

Josep Costa i Rosselló

Sí; gràcies, president. Gràcies, senyor Krisch, per la intervenció. Ja ha tractat una de les qüestions que jo volia tractar, que és la relació entre el dret d'autodeterminació i els drets humans. És conegut, no?, que al sistema internacional de drets humans, les institucions són molt reticents a entrar en la qüestió dels drets humans, però també és veritat, i ho comentàvem l'altre dia, que va venir el professor Bowring, que ens parlava de la seva experiència defensant minories davant el Tribunal Europeu de Drets Humans d'Estrasburg, i, com totes les evidències posen de manifest, que les vulneracions de drets humans sempre són molt més probables, sempre són molt més intenses quan qui les pateixen són membres d'un grup, d'una minoria, d'un grup tradicionalment discriminat, tradicionalment oprimat o tradicionalment exclòs de les institucions polítiques, no? És a dir, com és indiscutible que la vulneració de drets humans individuals, vulneracions de drets individuals i vulneracions que pateixen persones concretes, tenen sempre, diguéssim, molta més relació o és molt més probable que tinguin relació amb el fet de ser una minoria ètnica, nacional o d'altre tipus, religió, que no, diguéssim, que no es plantegin en abstracte, no?, aquestes vulneracions, i el fet que això costi tant, de que els tribunals, el Tribunal d'Estrasburg, sense anar més lluny, ho admeti.

És a dir, que, al final, als kurds de Turquia se'ls vulneren els seus drets individuals, drets civils i polítics, perquè són kurds, i als txetxens a Rússia perquè són txetxens, etcètera, no? Exposava una sèrie d'exemples, i no sé si ens podria fer una reflexió o alguna aportació en aquest sentit, en com..., si tenim alguna via o si tenim algun precedent, alguna institució que sigui més sensible a aquesta realitat, perquè, al final, això és una qüestió fàctica, no?, també; és evident que els estats que vulneren els drets humans els vulneren de tothom, però sempre és molt més probable patir aquestes vulneracions per part de les minories no reconegudes o no representades.

I, una mica, també tenia interès en formular una pregunta que ja he formulat a la compareixent anterior. És a dir, atès que és obvi que el respecte pels drets humans d'un estat en concret no té una relació directa amb el fet de que els drets humans estiguin legalment protegits, és a dir, que en la llei escrita estiguin protegits aquests

drets humans, sinó que depèn d'altres factors, quins són, en la seva opinió, en la seva expertesa, els factors clau, no?, que distingeixen els estats respectuosos amb els drets humans d'aquells que no ho són?

I, a part d'això, doncs, res, moltes gràcies per la seva intervenció, i, igual com amb la compareixent, amb interès per seguir coneixent la seva feina i mantenir la comunicació.

El president

Doncs ara té la paraula el senyor Krisch. No sé si tindrem temps de fer una segona..., però ell té llibertat ara per esplaïar-se en les respostes. Jo, només, per afegir... –de fet, és coincident–: podem mantenir alguna esperança en l'acció de les institucions internacionals amb relació a la nostra situació? O és... No dic dels estats, eh?, dic, precisament...

Nico Krisch

Yes. Thanks a lot for all these really interesting and challenging questions, and I'll try to answer whatever I can.

So, let's begin with the civil disobedience issue. Now, as campaigners for civil rights have long realized, civil disobedience is a particularly powerful tool to attract visibility to violations and social issues and sort of bring it up on to the agenda of people something that can't be as easily ignored. So, it's in that sense an important tool for whatever issue one wants to push and it has kind of in many contexts obviously proved to make a big difference in the visibility, national or international, so the classic cases like Gandhi or Martin Luther King and their movements obviously come to mind.

So, in that sense, both for the right to housing or self-determination in a sense kind of, it's a starting point. Now, in a sense it is more difficult, of course, to generate a general perception of something being civil disobedience the more state institutions are involved. I think that's for the perception, essentially within Spain of the civil disobedience around the 1st of October that of course has been kind of a major..., somewhat a game changer, because maybe you perceive all that's actually kind of an institution that does it, it's not civil disobedience as such, and that also in framing it in international human rights law of course makes it somewhat more complicated.

But, in general, I think sort of civil disobedience is probably one of those ways in which issues can be scandalized, they can generate attention and focus peoples'minds on potential violation and change. I think that's true and that holds for any public authority, any public authority in a sense, whether it's the Spanish government or the Catalan government or any other. So, if one has grievances, in a sense, civil disobedience is a tool. Now, it's also a tool that one can't use too much, otherwise it just loses value. The more... So if one tries to stage civil disobedience every week, people won't listen anymore because it seems it's become a worn-out tool. One has to use it sparingly and in a focused way in order to keep the exceptionality and the potential of the exceptionality intact.

Now, as regards the European Union, so I completely share the disappointment with the European Union. I've started very much as an enthusiast about the European Union, like many Germans, sort of having difficulties with the German identity in the sense that the European identity was always the one on offer. And obviously the disappointments that come with the experience of the European Union sort of shake that general foundation. Obviously, one can have different views of whether one is better in or out of the European Union, the idea that one can have some policy space outside is obviously tempting. At the same time, if you look at a country like Switzerland where I am now living, now working, the actual policy space that one has as a small country next to bigger blocks tends to be relatively limited. So, in a

sense, in a world that is as interdependent and integrated as we are now, obviously sort of, being inside or outside might not actually matter that much.

So, much of..., in the sense of the choice between exit and voice that the famous American political scientist and economist Albert Hirschman framed, you have a choice between exit, voice or loyalty, if you are confronted with issues. Probably the possibility of exit might be kept open but you might use it in order to enhance voice in the direction of change. But it's a slow process.

On the question of international alliances... Obviously there is an issue, because as you rightly say most international institutions are populated by states and state actors. Now, not all states are the same, though, and some states may have greater sympathy for general human rights issues than others, and it's good to mobilize them and make them see that there's an actual issue. It's unlikely that you are gonna enlist France right away for any of your projects, because France doesn't like to talk about minorities or kind of substate groups at all, but there are obviously kind of other more human rights friendly governments that one might be able to connect with and the more one can bring this up as a human rights issue, the more they may be willing to listen. So obviously, it's more difficult to enlist support generally kind of for issues of secession, external self-determination and secession, because countries are generally wary, they don't like secession in their own countries, so they are unlikely to give support to secessionist movements in other places, because they don't want other states to turn against them when it hits them.

So, in a sense, that's always more difficult. You think one can generate much more sympathy and support around the more obvious human rights violations.

And there are obviously bodies where you don't only have states and that's specially so in the Council of Europe and the European Union, where you have parliamentary assemblies, where you have a much wider range of actors that you can generate support from. Obviously, within the European Parliament some of the parties have been much more receptive and have brought up the issues more powerfully than others, especially the Greens and the left. So, there are at least some actors one can connect with. And that's obviously something one can broaden, so here I think there's quite a bit of potential.

As for the trial and the standards of the European Convention on Human Rights, yes, so it seemed, and I think that the Spanish press have made much of that, that the Supreme Court has from the start wanted to appear right-abiding, they wanted to make themselves somewhat convention-proof, in a sense. Now, that's already been marred in some ways, by the fact or the question of whether there are the competent tribunal to hear those cases, and there have been lots of challenges and that's something one should obviously kind of pursue because it's not clear this trial should have happened in the Tribunal Supremo but it should have been in the Catalan Court. So that's one issue.

The procedural violations –Jody Williams has already talked about it quite a bit– are obvious, and I think it has been in a sense very effective that the defenses kind of push the Court to make mistakes that are obviously gonna haunt their life. Recently I spoke to a colleague of mine who is teaching at New York University and is currently on a sabbatical in Madrid and has watched quite a bit of the trial. He's not American but he teaches there as an international lawyer. And he has never been sympathetic to the Catalan cause at all. He was very against it and thought it was an anachronistic thing to want independence. But when he's seen the trial he says: «It's such a dilettante's way of dealing with issues. You can't exclude witnesses; you can't exclude testimony unless you wanna be vulnerable.» So, in a sense, you just have to have the patience. And he thinks it's clear the court has entirely lost the patience and has been pushed into making those procedural mistakes by not hearing witnesses and hearing testimony in trial, which makes them very vulnerable.

Now, the case of Julian Assange, whatever one thinks of him and Wikileaks politically, he is obviously one that is a cautionary tale about the possibilities of international human rights law. Or at least so far we don't know what the British courts are gonna do about the extradition request and the like, but it's clear that the attack on Assange has been largely an attack on freedom of information, freedom of expression, an attempt to guard secrecy and that many states have remained relatively silent vis-à-vis that. Obviously, there are UN bodies that have spoken up, special rapporteurs, as well as the Working Group on Arbitrary Detention that I've mentioned before, which has found that he's being confined to the Equatorial embassy by the British has been a violation of his rights, has been an arbitrary detention.

As we can see, the British government has not heeded that view but has plainly ignored it and maintained their position intact and now kind of having them in the court. So, obviously we can see how far international law reaches. It's not something that we can't count on. It raises the costs. Obviously for a government to do something if the UN has condemned it, it is something that activists can exploit, they can make it more difficult for a government, more costly for a government to do that. The costs are gonna be higher for left-leaning governments than for right-leaning governments, because the right never cared much about human rights, but the left has a problem if it's accused of human rights violations in terms of their own consistency. In that sense, that's the game one has to play around findings about human rights violations.

Then, the question on self-determination. So, I mean it's obvious that since there is less of a possibility to claim collective rights, even though it's completely true and it's widely shown that collective rights violations are a strong indicator for a higher enhancer of individual rights violations. But from the state-based traction of the international order and the international human rights order it is understandable that states see collective rights as a much more threatening issue than individual rights. And that's why they have given them relatively limited protection. We have very few minority rights protections in the standard treaties. And they are kind of not easy to implement.

If we have something like the Framework Convention on Minority Rights in the context of the Council of Europe, we don't have a mechanism as powerful as the European Court of Human Rights to enforce, but instead we have sort of bodies that are more of an advisory nature. So, I think the only way one can get at that is typically by hooking collective rights violations to individual rights and show the collective nature of those individual rights violations. Right? You can only denounce the individual violation, but you can show that this is a pattern, it is systematic.

And the European Court of Human Rights, for example, has since the late 2000s had this procedure in which it deals with more systematic violations of human rights by giving states more directly homework to deal with this, not just by remedying the individual case but by making it a sort of an indirect broader policy change. Now whether one could get that or not is a difficult question but at least sort of to generate this sense of connectedness that this is not individual cases but it's a broader connected issue and we don't have just, you know, 5-10 people somewhat in the court but you can make it clear to the media and to the court that this is a systematic issue, and therefore bring the collective dimension in through the back door.

One can also do this through claims about discrimination, because there's obviously this discrimination clause, mostly by race adversity and the like, not so easy to construe those forms of discrimination. That's probably the most collective element one can get out in most of international human rights violations.

Now, the second question, how to distinguish the human rights abiding from the non-human rights abiding states. Obviously, it is right that the formal written Constitution doesn't have much rights. By now most states around the world have some form of written Constitution and kind of the worst offenders against human

rights kind of have sometimes the most elaborate documents and there's obviously no clear linkage between the two elements. So how do we know? We only know it by looking at the practice and action and what they really do. So, there's no shortcut, in a sense. Obviously, people use shortcuts, especially condemnations by international bodies, in order to rank human rights performance. There are other kind of rankings of human rights performance, but they all have a difficulty, in that it's difficult to say which are more important, which are less important rights violations. But yes, it's only in the sense of the practice.

Your question «Is there any hope for international institutions». Obviously, I think one shouldn't think of them as the potential saviors, right. But there are places and sides to be mobilized. And in a sense there are at least sort of their potential allies and potential listeners, in a sense, for the cause of denouncing human rights violations outside Spain, maybe more than inside the Spanish state, that it is important to kind of use the limited opportunities that there are in order to generate an understanding and also put pressure on those within the Spanish context –outside of Catalunya specially– that think of themselves as somewhat human rights friendly, to show that they are hypocritical if in the case of Catalonia they put the unity of Spain over any other concerns that they might have and they are undermining the Spanish democratic and rights-abiding order itself.

So, in a sense, there might be limited hope but, as politics is kind of the slow boring of thick woods, I think Max Weber has once said, I guess that's true here just as well.

(Traducció.)

Sí. Moltes gràcies per totes aquestes preguntes realment interessants i desafiants. Intentaré respondre tot el que pugui.

Comencem pel tema de la desobediència civil. Tal com ja fa temps que van veure els activistes dels drets civils, la desobediència civil és una eina especialment potent per atreure visibilitat respecte a les violacions de drets i temes socials i incloure-ho a l'agenda de les persones, i que no es pugui ignorar fàcilment. Per tant, en aquest sentit és una eina molt important per a qualsevol tema pel qual es vulgui lluitar, i en molts contextos ha demostrat que marca la diferència en termes de visibilitat, nacional o internacional, i evidentment podem pensar en els casos clàssics de Gandhi o Martin Luther King i els seus moviments.

Per tant, tant el dret a l'habitatge com el dret a l'autodeterminació són un punt de partida. És més difícil, és clar, generar la percepció que es tracta de desobediència civil com més implicació hi hagi de les institucions estatals. Crec que això és així pel que fa a Espanya, respecte a la desobediència civil al voltant de l'1 d'octubre, que evidentment ha estat un punt d'inflexió, perquè potser hom pot percebre que és alguna institució la que l'organitza, que no és desobediència civil com a tal, i a l'hora d'emmarcar-ho en la legislació internacional dels drets humans ho fa una mica més complicat.

Però en general crec que la desobediència civil és una de les maneres a través de les quals els problemes es poden escandalitzar, poden atreure l'atenció de la gent i fer que vegin la potencial violació dels drets i el canvi. Crec que això és així també per a qualsevol autoritat pública, ja sigui el Govern espanyol, el català o qualsevol altre. Per tant, si algú té motius de queixa, la desobediència civil és una eina. Però també és una eina que no es pot fer servir massa, perquè llavors pot perdre valor. Si un fa desobediència civil cada setmana, la gent ja no l'escoltarà, perquè els semblarà que s'ha convertit en una eina desgastada. S'ha de fer servir amb moderació i de forma clara per mantenir-ne l'excepcionalitat i el potencial de l'excepcionalitat intactes.

Pel que fa a la Unió Europea, comparteixo completament aquest desencantament amb la Unió Europea. Vaig començar sent un entusiasta de la Unió Europea, com molts alemanys que teníem dificultats en relació amb la identitat alemanya,

en el sentit que la identitat europea era sempre la que s'oferia. I evidentment el desencantament que prové de l'experiència de la Unió Europea en certa manera afecta els seus fonaments generals. És clar que tothom pot tenir diferents opinions sobre si s'està millor amb o sense la Unió Europea, i la idea de tenir un cert espai polític a fora evidentment és temptadora. Al mateix temps, si et fixes en un país com Suïssa, on jo visc i treballo ara mateix, l'espai polític real que un té en un país petit al costat de blocs més grans és relativament limitat. Per tant, en certa manera, en un món tan interdependent i integrat com l'actual ser a dins o a fora potser tampoc importa tant.

En aquest sentit, es pot triar entre marxar o tenir veu, tal com va dir el famós polític i economista americà Albert Hirschman: pots triar entre la sortida, la veu o la lleialtat, si et trobes amb problemes. Probablement la possibilitat de marxar pot quedar oberta però es pot fer servir per alçar la veu cap al canvi. Però és un procés lent.

Pel que fa a les aliances internacionals, evidentment és un problema, perquè, com molt bé han dit, la majoria d'institucions internacionals estan formades per estats i actors estatals. Però no tots els estats són iguals, i alguns poden sentir més simpatia cap als temes de drets humans que els altres, i està bé mobilitzar-los i fer que vegin que realment hi ha un problema. Segurament vostès no convençaran França de seguida, per a cap dels seus projectes, perquè França no vol sentir a parlar en cap cas de minories o grups subestats, però hi ha altres governs més propers als drets humans amb els quals poden connectar i com més tractin el tema com un problema dels drets humans, més els escoltaran. Per tant, és més difícil aconseguir suport general per a temes secessionistes, autodeterminació externa i secessió, perquè els països normalment són recelosos, no volen la secessió als seus països i per tant és poc probable que donin suport a moviments secessionistes en altres llocs, perquè no volen que els altres estats se'ls girin en contra si mai els toca a ells.

Per tant, això sempre és més difícil. És més fàcil generar simpatia i suport al voltant de la violació dels drets humans.

I hi ha institucions on no només hi ha estats, sobretot al Consell d'Europa i a la Unió Europea, hi ha les assemblees parlamentàries, amb una gamma més àmplia d'actors de qui poden aconseguir suport. Evidentment, dins del Parlament Europeu alguns partits han estat molt més receptius, quan s'han tractat aquests temes, i alguns tenen més poders que altres, sobretot els verds i els grups de l'esquerra. Per tant, hi ha alguns actors amb qui podrien connectar. I evidentment el tema es pot eixamplar, i per tant crec que hi ha potencial.

Pel que fa al judici i els estàndards de la Convenció Europea dels Drets Humans, sí, hi estic d'acord, i crec que la premsa espanyola hi ha tingut molt a veure amb que el Tribunal Suprem des del principi hagi volgut aparèixer com a respectuós amb la llei, com si volguessin demostrar-ho davant de la convenció. Ara això ja s'ha vist una mica enterbolit pel fet de si són el tribunal competent o no per a aquest tipus de casos, i s'ha posat en dubte, i això realment s'hauria de lluitar, perquè no està clar que el judici s'hagués hagut de produir al Tribunal Suprem, sinó que hauria d'haver tingut lloc al tribunal de Catalunya. Aquest és un tema.

Sobre les violacions procedimentals –Jody Williams ja n'ha parlat una mica–, són òbvies, i crec que ha estat molt efectiu que les defenses pressionin en certa manera el tribunal perquè faci errades que els perseguiran de per vida. Fa poc vaig parlar amb un col·lega meu que fa de professor a la Universitat de Nova York i ara està d'any sabàtic a Madrid i ha observat una mica el judici. No és americà però hi fa classes, com a advocat internacional. I mai no ha donat suport a la causa catalana. Hi estava molt en contra perquè pensava que era una cosa anacrònica, voler la independència. Però ara que ha vist el judici diu: «És una forma tan diletant d'ocupar-se dels temes. No pots excloure testimonis; no pots excloure excepte si

vols ser vulnerable.» Per tant, en certa manera, vostès només han de ser pacients. I ell pensa que és molt clar que el tribunal ha perdut la paciència i s'ha vist pressionat a fer errades procedimentals pel fet de no escoltar els testimonis en el judici, cosa que el fa vulnerable.

Pel que fa a Julian Assange, es pensi el que es pensi sobre Wikileaks políticament, evidentment és un exemple admonitori sobre les possibilitats de la legislació internacional dels drets humans. O com a mínim fins ara no sabem el que faran els tribunals britànics sobre la petició d'extradició, però és clar que l'atac a Assange ha estat visiblement un atac a la llibertat d'informació, llibertat d'expressió, un intent de protecció del secret i molts estats s'han mantingut en silenci, pel que fa a això. Evidentment, hi ha institucions de l'ONU que s'hi han pronunciat, relators especials, i també el Grup de Treball sobre Detenció Arbitrària que he esmentat abans, que considera que el fet que estigui confinat a l'ambaixada equatoriana pels britànics ha estat una violació dels seus drets, una detenció arbitrària.

Com podem veure, el Govern britànic no ha prestat atenció a aquest punt de vista, sinó que l'ha ignorat i ha mantingut la seva posició intacta i ara els té a judici. Per tant, podem veure fins on arriba el dret internacional. No és una cosa en la qual no puguem comptar. Fa augmentar els costos. Evidentment, que un govern pugui fer alguna cosa si l'ONU ho ha condemnat, pot ser més difícil, i això els activistes ho poden explotar, poden posar-li difícil al govern, que els sigui més difícil de fer. Els costos seran més alts per als governs d'esquerres que per als de dretes, perquè la dreta ja mai no s'ha preocupat gaire pels drets humans, però l'esquerra sí que té un problema de coherència, si se l'acusa d'estar violant drets humans. Així doncs, aquest és una mica el joc que cal jugar respecte a les violacions de drets humans.

La pregunta sobre autodeterminació. És obvi que no hi ha possibilitat de reclamar drets col·lectius, encara que sigui completament cert i s'hagi demostrat clarament que les violacions de drets col·lectius són un fort indicador per potenciar encara més les violacions de drets individuals. Però des de l'ordre internacional, que mouen els estats, i des de l'ordre internacional dels drets humans, és comprensible que els estats vegin els drets col·lectius com un tema molt més amenaçador que els drets individuals. I per això els han donat una protecció relativament limitada. Tenim molt poques normes protectores dels drets de les minories en els tractats normatius. I no són fàcils d'implementar.

Tot i que hi ha la Convenció marc per a la protecció de les minories en el context del Consell d'Europa, no hi ha un mecanisme tan potent com el Tribunal Europeu de Drets Humans sinó institucions que són de naturalesa més aviat consultiva. Penso, doncs, que l'única manera d'arribar-hi és lligant les violacions dels drets col·lectius amb els drets individuals i mostrant la naturalesa individual d'aquestes violacions de drets individuals. D'acord? Només es pot denunciar la violació individual, però es pot mostrar que és un patró, que és sistemàtic.

I el Tribunal Europeu de Drets Humans, per exemple, des de finals dels 2000 té un procediment en el qual tracta violacions de drets humans més sistemàtiques donant als estats tasques més directes relacionades amb això, no només resolent el cas individual sinó fent que sigui una mena de canvi polític indirecte i més ampli. És difícil saber si es podria aconseguir o no, però com a mínim es pot generar aquesta mena de connexió que no són casos individuals sinó un cas més ampli i que no tenim només cinc-deu persones a judici sinó que es pot deixar clar a la premsa i al tribunal que és sistemàtic i per tant introduir-hi la dimensió col·lectiva per la porta del darrere.

També es pot fer a través de demandes sobre discriminació, perquè hi ha la clàusula discriminatòria, bàsicament discriminació racial, i altres, tot i que no són tan fàcils d'interpretar, aquestes formes de discriminació. Aquest és probablement

l'element més col·lectiu que es pot extreure en la majoria de violacions de drets humans internacionals.

Sobre la segona pregunta, com distingir els estats respectuosos amb els drets humans dels que no ho són. És veritat que la Constitució escrita no inclou gaires drets. La majoria d'estats del món tenen algun tipus de constitució escrita però els qui més violen els drets humans de vegades són els que tenen documents més elaborats, per tant no hi ha un lligam clar entre els dos elements. Com ho podem saber, doncs? Només mirant la pràctica i l'acció, el que realment fan. No hi ha drecera, per dir-ho d'alguna manera. Evidentment la gent fa servir dreceres, sobretot sentències d'institucions internacionals, per avaluar l'actuació respecte als drets humans. Hi ha altres rànquings que poden avaluar l'actuació dels estats respecte als drets humans, però tots tenen alguna dificultat i és difícil dir quines violacions de drets són més importants i quines menys. Però sí, només es pot saber amb la pràctica.

I la seva pregunta sobre si podem tenir esperança en les institucions internacionals. Crec que no hauríem de pensar-hi com a salvadores potencials. Però sí que hi ha llocs on mobilitzar-se. I com a mínim hi ha els aliats potencials i els receptors potencials, per denunciar les violacions de drets humans fora d'Espanya, potser més que dins d'Espanya, que és important fer servir les oportunitats que hi ha per generar una comprensió i també pressionar els que dins del context espanyol –especialment fora de Catalunya– es consideren més pro drets humans, per mostrar que són hipòcrites si en el cas de Catalunya posen la unitat d'Espanya per davant d'altres temes que hi pugui haver que estiguin debilitant l'ordre espanyol democràtic i respectuós amb els drets.

Per tant, potser hi ha poca esperança, però, com deia Max Weber, la política és l'art de perforar tota resistència, i crec que això aquí també es compleix.

El president

OK, thank you, mister Krisch. Gràcies. Em sembla que, també d'aquesta oportunitat, en podem treure lliçons i aprenentatges útils de cara a les nostres..., en fi, a la manera com abordem la nostra situació i la defensa dels nostres drets, però també aprenent fins a quin punt estem en situacions comparables o que es poden contrastar amb altres situacions d'arreu del món, i, especialment, en aquest sentit de la..., en fi, anava a dir «contradicció», que no hauria de ser contradicció, entre drets individuals i col·lectius.

En tot cas, no sé si tenim un minut perquè algú vulgui afegir-hi alguna cosa o ho deixem aquí i estem... Jo crec que estem a les dotze menys res.

Moltes gràcies, professor, moltes gràcies, doctor Krisch. Moltes gràcies per compartir la nostra sessió en català, també, perquè així... (*Veus de fons.*) Molt bé. Aquí estem. Seguirem comptant amb vostè per a moltes coses en el futur.

Molt bé, moltes gràcies.

(*Aplaudiments.*)

La sessió se suspèn a tres quarts de dotze del migdia i nou minuts i es reprèn a les dotze i quatre minuts.

El president

Si els sembla, doncs, comencem aquesta última sessió.

Compareixença d'Anaïs Franquesa, advocada penalista i directora de Litigi d'Irídia, Centre per a la Defensa dels Drets Humans

357-00454/12

Benvinguda, senyora Anaïs Franquesa. Crec que puc dir «coneguda i apreciada per tots nosaltres», i amb ganes, moltes, d'escoltar-la en la seva intervenció avui aquí

en aquesta Comissió d'Estudi de Drets Civils i Polítics al Parlament de Catalunya. Tampoc cal que la presenti, senyora Franquesa; només posar en valor el fet de que no només té una llarga trajectòria i acreditats resultats en les batalles pels drets humans a casa nostra i arreu, sinó que, a més a més, ara té, i jo crec que hi ha un interès addicional, i és que està vivint des de dintre, diguem-ne, la situació per la que estem travessant exactament en aquest àmbit dels drets civils, i, per tant, a diferència dels dos ponents anteriors, que ens han afegit, jo crec que de manera molt útil i molt enriquidora, visions des de diferents punts de vista internacionals, ara podem veure, diguéssim, des del nostre, però des del seu personal, i, en fi, absolutament reconeguts, amb la seva reconeguda capacitat d'anàlisi, enriquida per l'experiència concreta que estem vivint.

No cal fer referència tampoc a la feina que fa, no només ella, sinó l'associació que representa, Irídia, com a Centre per a la Defensa dels Drets Humans, i els projectes en els que estan aquesta associació i ella mateixa involucrades activament, i, en fi, dedicada a qüestions com, precisament, el concepte en general del que significa estar a la presó, no?, i amb relació als drets dels presos en general, no només dels presos polítics, diguéssim, i, d'altra banda, els fenòmens com els de l'acollida i l'arribada d'immigració al nostre país, a Europa, podríem dir, més en general.

Fem com fèiem abans; diguem-ne que vostè té el temps que vulgui, al voltant d'un quart d'hora, o més, si convé, i després tinguem temps de que els grups intervinguin i formulin les seves reflexions i preguntes. Endavant, senyora Franquesa.

Anaïs Franquesa Griso (codirectora d'Irídia)

Bé; en primer lloc, moltíssimes gràcies per convidar-me en aquesta comissió a poder expressar..., i també moltíssimes gràcies per la presentació, president. En realitat, quan vaig saber que hi havia la comissió, i, òbviament, els temes a abordar, que vaig considerar que era absolutament imprescindible, és impossible poder avançar i pensar en mesures i eines de defensa dels drets fonamentals sense fer una anàlisi diagnòstica de quina és la situació, i obrint la mira, no?, i això vol dir, «obrir la mira» vol dir obrir-la també en termes espacials o de regió; que la intervenció anterior, que he pogut seguir per l'aplicació del Parlament, ja ha fet una visió panoràmica del dret internacional, del que significa; però, també, doncs, veure si aquesta restricció de drets civils i polítics, que jo ja parteixo de la base que existeix, si és només a l'Estat espanyol, i a Catalunya en concret, o s'està donant una tendència més aviat global. I també és important obrir la mira en termes temporals, una miqueta, no? I, per tant, la meua idea era poder fer aquesta doble anàlisi, i anar-nos-en una miqueta a obrir l'espectre per després intentar tancar-lo una miqueta.

Igual la intervenció que m'havia preparat és una mica més llarga, però la intentaré també tallar una mica, perquè així dona temps a les preguntes.

Pel que fa a la mirada internacional que té l'Estat espanyol, imagino que són co-neixedors de nombrosos pronunciaments que hi ha hagut, no?, per part, ara últimament per exemple, de l'Organització Mundial contra la Tortura, però també Human Rights Watch, etcètera. Aleshores, en lloc de triar..., diguem-ne, repetir tots aquests pronunciaments, simplement he triat dues mirades. Una és una organització internacional que acull més de quatre mil organitzacions i que està centrada sobretot en drets civils i polítics, que és l'organització Civicus, que és molt àmplia i sobretot és molt coneguda en l'àmbit anglosaxó, menys, diria, doncs, per l'àmbit mediterrani, no?, i també d'Amèrica Llatina, però, en canvi, sí en nombrosos països. I he volgut escollir quina és la visió que té de l'Estat espanyol, no?, una organització centrada sobretot en el que és llibertat d'expressió i llibertat de reunió i manifestació, i també llibertat d'associació. La definició que fa de la mirada, no?, «Spain-overview», és: «Les llibertats cíviques estan protegides per la Constitució a Espanya, però les noves lleis, inclosa la Llei orgànica de protecció de la seguretat ciutadana, soscaven els drets de protesta mitjançant la imposició de restriccions a on i quan pot tenir lloc

una reunió i imposant enormes multes als organitzadors de les reunions no autoritzades, a instal·lacions com les centrals nuclears, etcètera. I, a nivell pràctic, el dret a la llibertat de reunió pacífica no està totalment protegit a Espanya, ja que les forces de seguretat han utilitzat una força excessiva per dispersar les protestes, i els periodistes que documenten les protestes també han estat sotmesos a detenció, intimidació i assalt per part de la policia.» Aquesta és una de les definicions, i s'ha de tenir en compte que, aquí, Civicus –és interessant veure-ho– té un mapa, no?, Civicus Monitor, on es pot analitzar una mica i escollir els països en els que..., quina és la mirada. Hi ha mirades que potser... –ho dic perquè he estat revisant la pàgina, no?, i en algunes qüestions, doncs, segur, discreparíem–, però, en tot cas, és interessant perquè és molt àmplia, la..., i, pel que fa a l'Estat espanyol, la considera *narrowed*, que vol dir estreta. Hi ha diferents nivells de protecció de la llibertat d'expressió i reunió i manifestació segons els seus criteris; hi ha les democràcies o els estats en els que està totalment oberta, i el següent pas –hi ha des d'oberta fins a tancada, no?–, doncs el següent pas d'oberta és aquest, no?, estret. I, en realitat, va passar a estar en aquest color d'estreta a partir de l'1 d'octubre de 2017. Vaig tenir oportunitat d'anar a una trobada internacional de societat civil organitzada per aquesta organització, i precisament, no?, el que em vaig trobar a Fiji, a l'altra punta del món, va ser un mapa d'Espanya amb les fotos de l'1 d'octubre, no?, i aleshores..., fins a quin punt, no?, tenir en compte l'impacte que va tenir.

Si ens n'anem a l'informe anual d'Amnistia, ens trobem, efectivament, el mateix pel que fa a Espanya, que, efectivament, «es va restringir desproporcionadament el dret a la llibertat d'expressió i el dret de reunió pacífica de persones que recolzaven la independència catalana», aquesta és la primera frase que fa Amnistia Internacional en el seu informe anual sobre l'Estat espanyol, i després, doncs, parla de les persones processades per enaltiment del terrorisme, o humiliació a les víctimes en xarxes socials –unes vint durant l'any 2017, condemnades–, la força excessiva contra manifestants, el fet de que Espanya va reubicar un nombre de sol·licitants d'exili menor al que s'havia compromès, el reassentament de persones refugiades, o també el fet de que les autoritats segueixen tancant les investigacions sobre crims del franquisme, no? Aquesta és la mirada almenys de dos organitzacions, doncs, especialitzades en drets civils i polítics.

Però veiem que, en realitat, aquesta restricció o aquest empetitiment o reducció de l'espai de la societat civil, en realitat, és una tendència que està passant a nivell regional europeu, però també a nivell mundial, no?, i, per tant, cal veure de quina manera, quins mecanismes es poden fer servir o es fan servir, també, tant per les institucions com per les institucions que sí que es creuen els drets humans i el respecte a la garantia, i la societat civil per fer que aquest espai deixi d'empetitir-se i comenci a obrir-se de nou.

En aquest sentit, si ens n'anem a la qüestió temporal, no?, diguem-ne, a nivell, doncs, espacial i regional, ja veiem que la perspectiva igual no és molt encoratjadora, però, i a nivell temporal, de quan podem començar a parlar de restricció de drets, segurament seria una temeritat posar una data, perquè s'ha de veure també en la panoràmica, sobretot de l'Estat espanyol i de com es du a terme també en termes d'impunitat el règim franquista, etcètera, doncs, és difícil posar una data concreta. Però, si ens n'anem a l'últim decenni, no?, podem veure que, en realitat, ja comença a haver-hi canvis amb relació a repressió, diguem-ne, de la protesta, directament, o uns canvis que puguen de nivell a partir de mesures d'austeritat aplicades per una crisi econòmica, etcètera; això fa augmentar moltíssim el nombre de protestes, els anys 2010, 11 i 12 es va multiplicar per quatre el nombre de manifestacions, no només a Catalunya sinó a tot l'Estat, estàvem en xifres de milers per any, i això va generar també una resposta, i una resposta que també va venir des de l'àmbit, diguem-ne, parlamentari i legislatiu, i ens vam trobar amb reformes, diguem-ne, legislatives, que encara avui les entitats de drets humans sol·licitem que es deroguin

i que es modifiquin, com el Codi penal o la Llei de seguretat ciutadana o la Llei de seguretat privada, no?, que diguem que tenien una relació les tres, i per això es comentava com..., es parla de lleis mordassa, i com el legislatiu té un paper, òbviament, fonamental pel que fa a la restricció també de drets, i, en aquest sentit, doncs, aquestes tres lleis impliquen una restricció i una persecució també de la llibertat d'opinió, d'expressió i de manifestació que també comencem a veure ara en segons quines condemnes, en segons quines sentències i també en l'aplicació que es fa de la Llei de seguretat ciutadana en forma d'infraccions administratives.

Amb relació a això, per tant, quan fem aquesta anàlisi de quins són els mecanismes que s'utilitzen per part de, per dir-ho de forma, diguem-ne, àmplia, els estats, o els poders públics, per restringir drets civils i polítics, és útil també un informe que també ha fet Civicus, que feia una anàlisi en tres països que segurament són llunyans a nosaltres, però és important veure com, fins i tot sent països molt llunyans, els mecanismes es poden extrapolar, no?, i estem parlant de Bahrain, Uganda i Xile. En un informe de 2017 fa una comparativa de com s'empetiteix o com es restringeix la llibertat, diguem-ne, d'expressió i manifestació, etcètera, i el que fa és identificar mesures concretes, no? I les llegiré, perquè així també podem fer la reflexió de si aquest tipus de mesures s'apliquen o no aquí. Com sempre, hi ha una diferència de graus, no? Si parlem..., la primera mesura és l'ús excessiu de la força contra les persones manifestants, no?, per part de les autoritats. Òbviament, hi ha països en els que aquest ús excessiu de la força pot acabar en mort –òbviament. Però, bé, en tot cas: ús excessiu de la força, detenció arbitrària de manifestants, restriccions legals al dret de reunió i manifestació, assetjament als observadors o supervisors de protestes, infiltració al moviment per part dels membres del govern, restricció a periodistes que segueixen les protestes, persecució de grups de la societat civil, o dur a terme, diguem-ne, frases, expressions criminalitzadores del moviment per part de membres del govern.

Si tenim en compte aquestes vuit mesures, no hi ha ni una sola mesura que no s'hagi dut a terme per part de l'Estat espanyol respecte a persones manifestants, ni una sola. Hem vist un ús excessiu de la força, òbviament –l'1 d'octubre n'és un bon exemple–, però no va començar l'1 d'octubre tampoc, tenim també altres exemples; tenim detenció arbitrària de manifestants; tenim restriccions legals als drets; tenim, diguem-ne, dificultat en la tasca d'observació i de supervisió també en les manifestacions, o sigui, de fet, Som Defensores –que després explicaré també què és–, en l'última, diguem-ne, intervenció que va tenir en manifestacions aquí a Barcelona, doncs, una de les persones va resultar lesionada, un dels observadors, o les dificultats d'entrar, que no ho compararia en el mateix nivell, no?, però, els observadors al Tribunal Suprem.

També, fa poc sortien notícies d'intent d'infiltració en moviments socials, i, fins i tot, en partits polítics per part de, sembla ser, membres del Govern, o les restriccions que vèiem als periodistes quan volen cobrir manifestacions, no?; tenim periodistes lesionats, tenim periodistes sancionats, diguem-ne, això, en aquest sentit, Grup Barnils treballa molt en el mapa de la censura i en la quantitat de periodistes que han estat..., diguem-ne, que se'ls ha dificultat la seva tasca; o la persecució i la criminalització en discurs per part de membres del Govern.

Per tant, efectivament, hi ha una restricció clara d'aquests drets fonamentals de l'Estat espanyol, i això ho lligo amb..., m'he pogut llegir l'objecte, la missió i objectius de la comissió, i en un hi deia així com –central– de poder produir un veredictat contrastat, no?, d'aquests relats, també, entre l'Estat espanyol, Catalunya, etcètera, i analitzar la deriva autoritària. Aquí ja, ho avanço, espero poder ajudar a produir un veredictat clar en el sentit de que sí, que s'està produint una restricció cada vegada més clara de drets fonamentals. I aquí sí que veníem d'una deriva determinada, i és obvi que amb l'augment encara més de mobilitzacions, relacionat amb la crisi ter-

ritorial de l'Estat, doncs, aquesta deriva i aquest augment de la criminalització han sigut, amb el que anomenem «el procés», molt més radicals i molt més clars, no?

Davant d'això, què fan la societat civil organitzada –que és d'on jo vinc, no?– i les entitats de drets humans, i quin és el paper que tenen aquestes? En aquest sentit, sempre diem que, en determinats moments, quan les garanties polítiques de drets –que les garanties polítiques, doncs, òbviament és la cambra en la queestic, però també les constitucions, els tractats, etcètera, i la seva aplicació– i les garanties judicials també fallen en aquesta defensa i garantia dels drets humans, doncs, la societat és el que s'anomena la «garantia social dels drets», no? En aquest sentit, és molt important recordar que qualsevol persona, doncs, també és actora en la defensa i la protecció de drets fonamentals.

Efectivament, Irídia vam néixer el 2015, públicament; vam estar bastants anys pensant com volíem fer la feina i de quina manera i per què creïem que era necessària. La nostra especialitat és, o la nostra especialització és la violència institucional, i, aleshores, per tant, això vol dir, no?, presons, migracions, però també dret a la protesta. I va ser en aquest marc, i també perquè, al final, no pot ser d'una altra manera; com a entitats de drets humans, no podem quedar-nos en la nostra lògica –que, a vegades, passa, no?– d'organitzacions en les que al final manen els projectes i no la tasca concreta; com que ens travessa l'actualitat, doncs, vam considerar, amb altres entitats, com l'ACEDE o Novact, crear un mecanisme de defensa davant del que creïem que podia ser una vulneració de drets massiva, com podia ser l'1 d'octubre.

En aquest sentit, nosaltres ho miràvem des de la mirada d'entitats de drets humans, i també part dels moviments socials de Catalunya, en el sentit de veure que no assegurava, en termes de vulneracions, res bo, tenint en compte tot el clima que s'estava generant d'entrada a diaris, prohibició d'actes de contingut polític, cossos policials, doncs, identificant periodistes, entrades i registres a impremtes de Catalunya, tot això ens feia –i també l'arribada de milers d'agents de policia– pensar que l'1 d'octubre podia haver-hi un ús desproporcionat de la força, i, com a mínim, volíem participar en aquesta observació, no?

És per això que vam crear Som Defensores, que jo crec que..., no sé si finalment vindrà, però Jordi Palou havia de venir, no sé si vindrà finalment, però que pot explicar també l'informe que en va sortir de Som Defensores. Vam tenir setanta persones observant els carrers de la ciutat, repartides per les diferents escoles, i això, després, sumat, no?, a la tasca que també fem a Irídia i etcètera, ens va permetre assistir gairebé tres-centes persones víctimes de violència policial a Barcelona; d'aquestes, algunes, doncs, nosaltres i altres organitzacions les estan representant al Jutjat d'Instrucció 7. No cal que expliqui què va ser l'1 d'octubre, ho saben igual o millor que jo.

En aquest sentit, sí que tenim clar, i vam dir-ho des del principi les entitats que vam formar part de Som Defensores, que és que l'operatiu policial que van dur a terme la Policia Nacional i la Guàrdia Civil tenia un doble objectiu, i un era generar el pànic entre la població per dissuadir-la d'exercir les seves llibertats, és a dir, en aquest cas, el seu dret, doncs, a participació política; i l'altre objectiu era castigar els ciutadans que havien anat als centres a votar, no?

I aquesta afirmació, que és molt rotunda i molt contundent, la fem després d'anàlitzar les diferents operacions que van tenir lloc a Catalunya, i la manera, el *modus operandi*, no?, el veure com, en moltes d'aquestes actuacions, no hi havia ni tan sols una interlocució, s'anava directament..., ho estem veient també aquests dies al Tribunal Suprem, en el relat de la violència que s'està fent, i com..., això, després també hi entrarem una mica, de la impossibilitat de contrastar aquest relat per part de testimonis amb els vídeos de les mateixes actuacions. Però, en tot cas, el fet de que realment ja se sabessin des de l'inici, fins i tot estan reconeixent que sabien des del dia anterior a quin centre anirien, no?, la qual cosa és també significativa, i com van actuar aquell dia ens porta a patrons determinats de conducta. Per tant, aquesta afirmació, que és

contudent, creiem que és certa i ho hem manifestat aquí, però també ho hem manifestat a Nacions Unides i al Parlament Europeu.

Una altra de les iniciatives que vam considerar que era important impulsar, i, per tant, participar-hi, va ser International Trial Watch, amb les entitats que formem part d'International... (*L'oradora estossega.*) Perdoneu. (*L'oradora beu aigua.*) Aquesta plataforma l'hem creat sis organitzacions catalanes, que aquesta ha estat, ja ho dic directament, una crítica, no?, que la majoria d'entitats, totes les entitats fossin catalanes, i, efectivament, sí, som entitats de defensa dels drets fonamentals, que veiem, preocupades, com durant la instrucció s'havien dut a terme mesures que podien vulnerar drets fonamentals, i, per tant, consideràvem que era important, no que nosaltres observéssim què passava en el judici, sinó que organitzacions internacionals poguessin observar què succeïa al judici, i també acadèmics espanyols i advocats europeus poguessin analitzar què estava passant en el judici al Tribunal Suprem. Estem encara duent a terme l'observació; han vingut ja persones, més de quaranta persones de quatre continents diferents, desenes de països; hem intentat que això fos el més ampli possible, i, per tant, ha vingut des del president de l'African Bar Association, una principal organització d'advocats d'Àfrica, amb milers de membres, o també persones dels Estats Units, com de l'American Bar Association, o també, doncs, d'Europa, Índia i Amèrica Llatina, etcètera, no?

En aquest sentit, ja només cal apuntar un parell de preocupacions clares que estan posant de manifest els observadors internacionals que acudeixen al judici. És, d'una banda, el que s'anomena «*chilling effect*», que vol dir l'efecte dissuasiu que pot tenir aquest judici respecte al dret de reunió i manifestació, al dret a la participació política i la llibertat d'expressió. Internacionalment, el que més crida l'atenció és, especialment, el cas dels Jordis. Òbviament, i estant en aquesta cambra, és impossible no fer referència al fet, no?, que hi ha una expresidenta del Parlament empresonada en aquests moments i jutjada per dur a terme la seva tasca, i, per tant, fer una denúncia des d'aquí també d'aquesta situació, i del fet de que membres del Govern es trobin en la mateixa situació. No és, per tant, en cap cas minimitzar per res cap de les situacions, res més lluny de la meva intenció, però sí que, des de la perspectiva internacional, com que moltes vegades costa d'entendre què està succeint, al final el que és més fàcil és analitzar sobre el paper, no?, quina és l'acusació i si això es pot traduir o no en delictes. Aleshores, pel que fa a l'actuació del Govern potser se'ls complica una miqueta més internacionalment veure els tipus penals, però pel que fa a un dret molt bàsic de reunió i manifestació i llibertat d'expressió i participació política, aquests tres drets, la definició de fets o la concreció de fets que es fan als escrits d'acusació amb relació a això és clarament, aquella descripció de fets, aquella convocatòria de manifestacions, aquelles mobilitzacions, massives, sí, però pacífiques, totes, i, doncs, escriure tuïts, etcètera, que és el que s'està atribuint a Jordi Sànchez i Jordi Cuixart, això és considerat clarament com un exercici de drets fonamentals, no?, per part de... I aquesta és l'anàlisi que s'està fent, i el que preocupa especialment és el fet de poder..., que ja s'estigui duent a terme el judici, que, a més a més, hi hagi un empresonament que pugui produir un efecte dissuasiu en la població a l'hora de decidir mobilitzar-se o a l'hora de decidir convocar manifestacions, no? Això és un dels aspectes.

I l'altre aspecte que afecta òbviament a tothom és el fet que no s'estigui podent contrastar aquest relat de la suposada violència, no?, per part dels agents de policia, però, en general, el fet de que s'estigui duent a terme un judici en el que el testimoni pot expressar el que consideri i allò no pugui ser entrat en contradicció per part de les defenses és un dels elements que també, diguem-ne, crida l'atenció. I, després, doncs, òbviament, hi ha altres elements que són els dubtes que pot generar el fet de la competència del Tribunal Suprem, o també altres drets més aviat processals, que, si volen, podem comentar després.

Amb relació a això, per tant, la conclusió és que sí, estem davant d'una restricció de drets fonamentals per part de, diguem-ne..., a l'Estat espanyol, i, en el cas de Catalunya, especialment clara, perquè, a més a més, afecta, no?, un ampli espectre de la població. Havíem assistit a una repressió de drets fonamentals d'amplis..., diguem-ne, espectres més petits de població, que potser no saltaven tant a la vista, i, per tant, no generaven aquesta perspectiva, però ara estem assistint, doncs, òbviament a una vulneració molt més massiva, i, per tant, són especialment importants, no?, comissions com aquesta, però també la tasca que es faci a nivell legislatiu, i, per tant, també a nivell de societat civil i mobilització de la societat civil. Aleshores, en aquest sentit, sí que vèiem també..., per poder llançar algunes propostes. Bé, cada any, a Irídia traiem un informe, que és l'informe «Violència institucional» –aviat traurem el de 2018–, i, en aquest informe, fem algunes de les, diguem-ne, propostes que creiem que poden ser assumides per part de les diferents institucions, tant de Catalunya, tant de la ciutat, com Catalunya com l'Estat espanyol, i, en aquest sentit, doncs, considerem essencial que, quan parlem d'ús desproporcionat de la força, no ens fixem només en el que va succeir l'1 d'octubre, tot i que nosaltres també treballlem activament perquè allò no quedi en la impunitat, sinó també què passa aquí, i per part dels nostres propis cossos de seguretat, i, en aquest sentit, creiem que és fonamental que el Parlament treballi per pressionar en la millora de la identificació dels agents policials, això és absolutament bàsic, que vagin identificats per davant i per darrere, i de forma visible. I també, doncs, la possibilitat de poder crear també una comissió que pugui estudiar quines són les mesures eficaces per prevenir la violència institucional, no?, que succeeix també a casa nostra.

I, per part meva, jo ho deixaria aquí. I ara, si tenen preguntes...
Gràcies.

El president

Efectivament, em temo que vol dir tantes coses que tindrem dificultats d'encaix de temps. Endavant, senyora Sánchez, no perdem ni un minut; té vostè la paraula.

Natàlia Sánchez Dipp

Intentaré ser molt ràpida. Moltes gràcies, Anaïs, per venir, per la feina que feu des d'Irídia, per la feina que fas en aquests dies que et toca estar molt per Madrid, i que rebem aquesta feina, vull dir que la mirem i la rebem.

Els que ja m'heu sentit disculpeu-me per si soc reiterativa, però, potser, no?, en aquesta intervenció aprofundiré una mica més. Nosaltres entenem que el plantejament que fas és interessant, és important, i l'acollim, però ens preocupa com aquestes violències institucionals, aquesta vulneració de drets que estem vivint en aquesta escala global que plantejaves, que també compartim l'anàlisi que la lògica de l'aplicació de les polítiques d'austeritat comporta no només el sorgiment de les protestes, sinó que el sorgiment de les protestes és conseqüència d'aplicar una retallada de drets, especialment pel que fa a la perspectiva social, no?, i, per tant, ens preguntem, un govern, el de la Generalitat, i els últims governs de la Generalitat que apliquen aquestes mateixes lògiques d'austeritat, i, per tant, acaten el marc europeu, de –i ho sintetitzo– pagar abans als bancs que aquelles necessitats socials que hi ha, doncs, és evident que també forma part dels mecanismes, entre els quals hi ha la violència institucional, que permeten poder aplicar aquestes lògiques d'austeritat en benefici dels mercats. I, per tant, ens preocupa que, a dia d'avui, en els últims tres mesos, Mossos d'Esquadra hagin dut a terme més de cinc-centes identificacions, cinquanta detencions, cinquanta procediments judicials contra moviments socials i moviments antifeixistes. Estem en un context de xifres històriques de desnonaments, amb uns Mossos d'Esquadra que sabem perfectament, a través de Brimo i ARRO, quin és el seu paper; una col·laboració amb entitats privades, empreses privades com Desokupa; unes xifres gravíssimes pel que fa a identificacions per perfil ètnic per part de diferents cossos de seguretat, sigui policia de l'Estat, Mossos d'Esquadra o guàrdies

urbanes; difícils contextos, com els que coneixeu molt bé, i a què darrerament hem tingut més accés gràcies a, per exemple, el 30 minuts de la setmana passada sobre la presó dins de la presó, l'aïllament dins de la presó –ahir feia quatre anys de la mort de la Raquel a Brians 1, si no m'equivoco.

Per tant, no som..., aquesta institució no és aliena a la realitat que plantejaves, i nosaltres estem participant d'aquesta comissió, i ho saben tots i ho vull tornar a dir, de forma molt crítica, perquè entenem que no hi ha una assumpció de responsabilitat per part del Govern de la Generalitat, per part especialment de la conselleria d'Interior amb relació a tot aquest desplegament de violència institucional que té tot a veure amb el que plantejaves, i hi insisteixo, quina és la lògica global. Per tant, si participem d'aquesta lògica global, perdem també credibilitat a l'hora de denunciar el que tenim al davant. Agafem i fem una interpel·lació a poder aplicar les recomanacions de l'informe que fa Irídia sobre violència institucional, també aquelles que criminalitzen i persegueixen col·lectius com els col·lectius de persones migrades que pateixen una greu situació, també en el nostre país.

Faig aquesta reflexió per compartir-la, per veure quina és la teva..., no, no et vull ficar entre l'espasa i la paret, en aquesta situació, sinó també quina visió i quina..., perquè entenem que el que va passar l'1 d'octubre, aquesta situació d'experiència política inèdita i de consciència política inèdita a nivell massiu ha de comportar i ha de ser acompanyada, abans ho anomenava, d'una coherència institucional amb relació al que estem vivint a fora al carrer.

Acabo amb una frase que repeteixo sovint, que és de la Marina Garcés, que ella diu, no?: «En moments de crisi, com la crisi capitalista que estem vivint i en la qual estem immersos, ens hem de preguntar qui decideix sobre què. El procés de lluita per l'autodeterminació d'aquest país és un procés que es pregunta això, qui decideix sobre què a Catalunya, però és indispensable que el moviment independentista, els partits independentistes amplii'n aquesta mirada a qui decideix sobre què, on resideix la sobirania del poble català, no només a l'hora de decidir sobre l'autodeterminació sinó a l'hora de decidir moltes coses, i a dia d'avui s'està decidint en contra, segurament, de les necessitats de les classes populars d'aquest país.»

El president

Molt bé; gràcies, senyora Sànchez. Senyora Sans, té la paraula en nom del Grup Republicà.

Raquel Sans Guerra

En primer lloc, gràcies, president. Moltíssimes gràcies, senyora Franquesa, per aquesta exposició, per aportar-nos també el treball del seu col·lectiu a favor dels drets humans, i, per tant, moltíssimes gràcies d'entrada.

Se m'acudeixen moltíssimes preguntes. Vostè ha parlat sobretot de la vulneració de drets que es produeix arran de l'1 d'octubre, del judici del Tribunal Suprem, i el seu col·lectiu es dedica, sobretot, doncs, a aquesta lluita contra la violència institucional. M'agradaria que concretés com podríem acotar i definir el concepte de violència institucional, perquè en parlem sovint però..., si podríem definir-lo una mica més. I m'agradaria si ens poguéu delimitar –ja sé que pregunto coses una mica concretes, però– quan podem considerar que estem en una situació de violència institucional. Això per una banda.

Aprofitar, també, que estem en un context d'eleccions amb diferents conteses electorals. Preguntar, des del seu col·lectiu, i des del seu punt de vista i la seva experiència, quines mesures prioritzaria als programes electorals pel que fa a la defensa de drets civils i polítics. Crec que és interessant escoltar la seva visió en aquest sentit.

També conèixer i saber quines són les principals dificultats que es troba a l'hora de defensar les violacions de drets civils i polítics, especialment als tribunals espanyols, és a dir, quines són aquestes, les principals dificultats.

També saber si considera que hi ha responsables polítics d'aquesta deriva quant als drets civils, polítics, tots aquests drets que hem enumerat, o és un fet més estructural de l'equilibri de poders a l'Estat espanyol.

M'agradaria saber, també, si s'ha notat un canvi en aquesta deriva dels drets en el canvi de govern a l'Estat, si aquesta tendència cap a l'autoritarisme, doncs, s'ha vist modificada d'alguna manera o no.

I, ja per acabar, no hi hem fet gaire referència, però ara ho comentava també la diputada Sànchez, referent al projecte Frontera Sud; doncs, també saber un mica, amb aquest auge de la ultradreta i la situació que estem vivint, quin és el seu projecte i saber quines són les seves preocupacions així, a grans trets, en aquest sentit.

Moltes gràcies.

El president

Molt bé; moltes gràcies, senyora Sans. Senyor Costa, en nom del Grup de Junts per Catalunya.

Josep Costa i Rosselló

Bé; moltes gràcies. També agrair la compareixença molt il·lustrativa de les qüestions que són objecte d'estudi d'aquesta comissió. I, abans que res, disculpar-me, perquè crec que m'hauré d'absentar després de fer la meua intervenció, per altres obligacions que tenia contretes abans de la compareixença, però que, sens dubte, aprofitaré que aquesta sessió és gravada per repassar el vídeo atentament, i agrair anticipadament ja les respostes. En tot cas, també, la companya del meu grup es quedarà aquí, es podrà quedar fins al final.

Dues coses que volia preguntar. Una, anant una mica més enllà de la pregunta que feia ara la diputada del Grup Republicà sobre el concepte de violència institucional, voldria saber si comparteix o si interpretaria d'una altra manera una sospita que se'ns planteja per l'ús del concepte de violència o per la tergiversació del concepte de violència que s'està fent al Tribunal Suprem. Quan es va produir, també l'1 d'octubre, i poc després, vàrem veure que hi havia una aplicació absolutament retorçada del delictes d'odi, no?, per presentar les forces policials com a víctimes dels delictes d'odi, que en cap moment varen ser concebuts perquè poguessin ser-ne, diguéssim..., com per protegir les forces de l'Estat, sinó sempre col·lectius vulnerables. Quan..., diguéssim, pendants de la resposta sobre el concepte de violència institucional que feia servir, no estem davant d'una tergiversació del concepte de violència per presentar els poders de l'Estat, les forces de l'Estat, com a víctimes d'una violència que no és la que poden exercir els ciutadans? No sé si m'explic. És a dir, no estan fent..., les institucions, presentant-se com a víctimes d'una violència, d'un tipus de violència institucional, una mica en la mateixa línia que el delictes d'odi, l'estan tergiversant, no? Tipus de violència que no és la violència estricta de fer servir armes, de fer servir elements, diguéssim, contundents, no? Aquesta violència estructural, si es vol, o aquesta violència no física que moltes vegades s'aprecia quan l'exerceixen les institucions. Tinc aquesta impressió, de que les forces policials s'estan presentant a elles mateixes, o l'Estat, els poders de l'Estat s'estan presentant com a víctimes d'un tipus de violència que, una, no poden ser-ne víctimes, perquè, diguéssim, és normalment el tipus de violència que exerceix l'Estat, que exerceix el poder, i que, per tant, ja per definició no pot ser, o no pot integrar les definicions penals de violència, no?

Jo..., una vegada, ho vàrem..., en un col·loqui ho definíem com, una mica, que els agents de l'Estat o els poders de l'Estat s'havien apropiat d'un concepte, diguéssim, postmaterialista de la violència per presentar-se com a víctimes, quan, en realitat, són ells que exerceixen aquesta violència, no?, aquest tipus de violència.

I l'altra és amb relació també al tema de la vulneració de drets. I s'han esmentat aquí les reformes legals que es varen fer després del 15-M i les noves formes de protesta que hi havia a través de xarxes socials, etcètera. Per tant, diguéssim, és evident que hi ha un problema legislatiu, però fins a quin punt no hi ha també un problema

ideològic o cultural dels agents de l'Estat, no? És a dir, com pot ser que els mateixos fets, el que va passar en una determinada escola o centre de votació de Barcelona sigui investigat al Tribunal Suprem per suposada sedició o rebel·lió, i, a la vegada, hi hagi uns jutjats que els mateixos fets els estiguin investigant o els hagin enquadrat dins tipus delictius que són els contraris, de vulneració de drets civils i polítics, de vulneració de drets humans de la ciutadania que exercia protesta pacíficament, no? Pot ser que això sigui, és a dir, més enllà d'un problema legal, un problema de la ideologia i de la cultura dels jutges i dels agents de l'Estat, també, quant a la policia, no?, és a dir, l'actitud que té o la intervenció que té, estrictament el dia 1 d'octubre, perquè després podríem parlar de moltes altres situacions en què no es donaria aquesta dicotomia, però sí l'1 d'octubre, en què, segons quin cos policial actua, es tracta d'una manera molt diferent la protesta o l'exercici de drets fonamentals.

Moltes gràcies.

El president

Gràcies, senyor Costa. Senyora Franquesa, té..., no sé si en té prou (*rialles*), perquè hi ha molta...

Anaïs Franquesa Griso

Hi ha moltes coses, sí.

El president

...teca sobre la taula, sí.

Anaïs Franquesa Griso

Aviam...

El president

Jo encara n'afegiria més, però me n'abstinc per no...

Anaïs Franquesa Griso

Intentaré respondre, almenys, o donar la meua opinió amb relació als temes que han posat sobre la taula. Moltes gràcies, perquè són, no?, preguntes i qüestions jo crec que fonamentals. I, en aquest sentit –vaig per ordre–, no se'm posa entre l'espasa i la paret, perquè des d'Irídia som molt crítics amb les vulneracions de drets fonamentals, vinguin d'on vinguin, vinguin per part de l'àmbit més local, vinguin per part de l'àmbit català i vinguin per part de l'àmbit estatal o vinguin per part de l'àmbit internacional, i, en aquest sentit, doncs, som molt crítics també amb moltes qüestions dutes a terme per part de la Generalitat, i també..., sí, especialment en termes..., i també per part del Parlament, som crítics també amb la decisió final que es va prendre amb relació a les pistoles Taser, per exemple, amb l'ús que en podran fer Mossos d'Esquadra, malgrat que estem exigint a Mossos d'Esquadra que apliqui bé la resolució del Parlament, i, per tant, modifiqui la instrucció. Som molt crítics amb l'aïllament a les presons i la seva aplicació, i també, en el cas concret de la Raquel, que, efectivament –ho esmentava–, la nit del 10 a l'11 d'abril, doncs, es va suïcidar estant en règim d'aïllament, i actualment estem portant un litigi contra la Generalitat de Catalunya, en aquest sentit, perquè reconegui que, efectivament, no es van fer bé les coses en el cas de la Raquel.

I, sí, és fonamental dur a terme un exercici de coherència, també institucional, amb relació a la denúncia que es fa de vulneració de drets quan provenen d'altres latituds, i no, en canvi, veure les possibles vulneracions de drets que es produeixen a casa, i això jo crec que ho puc lligar sense escapar-me de la definició de violència institucional, doncs, amb l'última intervenció, no?, de que, segons quin cos policial actua, es tracta diferent la protesta. Jo podria dir que sí, però també depèn del moment i del perquè, perquè, lamentablement, hem vist molts casos de violència institucional, i «violència institucional» nosaltres ho entenem com aquella violència exercida per part de cossos i forces de seguretat, i també agents privats, amb

l'aquiescència o en funcions públiques que s'emmarquen dins del sistema penal, no? Quan es parla de violència institucional, moltes vegades es parla, doncs, també, del racisme estructural o de la violència que s'exerceix vers les dones per part de les mateixes institucions, etcètera. Nosaltres, el nostre àmbit d'especialització, o en el que posem el focus, perquè és el que sabem fer, és la violència institucional que es dona en el marc del sistema penal, i això vol dir, doncs, aplicat en diferents àmbits, no? En l'àmbit, doncs, pel que fa a la protesta, la majoria de casos que es poden llegir en l'informe del SAIDAVI, els agents intervinents són Mossos d'Esquadra. Aleshores, en aquest sentit, l'ús que es fa desproporcionat de la força en les protestes també gestionades i supervisades o sota el control públic, sota el control de Mossos d'Esquadra, tenen molts aspectes a millorar i es produeixen vulneracions, com, per exemple, l'ús sistemàtic del bastó policial en zones sensibles del cos. En aquest sentit, a la policia autonòmica, les instruccions policials són públiques i molt clares, és una diferència fonamental que hi ha amb el Cos de Policia Nacional, amb el que tenim molts problemes per determinar sota quins criteris actua la força, més enllà de la llei general que estableix, no?, els principis de congruència, proporcionalitat i oportunitat. El Cos de Mossos d'Esquadra és molt clar: estan prohibits els cops..., l'autorització de la defensa policial –«defensa» en termes policials, nosaltres preferim «bastó» policial– en zones sensibles del cos, especialment al cap, i, en canvi, veiem com de forma reiterada això succeeix en totes les manifestacions, diguem-ne, que tenen lloc a Barcelona i a Catalunya.

Amb relació a l'ús de..., quan es pot considerar que és violència institucional? El que deia, no?, nosaltres ho apliquem molt en la lògica de l'ús d'aquesta força que produeix..., perquè nosaltres hem de restringir necessàriament també els casos, o on posem el focus, eh? Som conscients que «violència institucional» té una definició molt més àmplia, però nosaltres, per exemple, en el servei d'atenció i denúncia que tenim, el criteri és que hi hagi una agressió física o psicològica per part de, doncs, aquests agents de l'autoritat o agents de seguretat privada que provoquin unes lesions determinades o una situació greu de vulneracions, no? Nosaltres ens centrem sobretot amb relació a això.

Quines mesures prioritzaríem amb relació a..., ara, no?, que estem en campanya electoral, i, de fet, la primera campanya electoral és precisament al Congrés dels Diputats, i aleshores, en aquest sentit, reiterar que creiem urgent la derogació de la Llei de seguretat ciutadana, especialment la..., vull dir, hi ha molts aspectes que es podrien modificar, i, en defensa de drets civils i polítics, hi ha molts articles que restringeixen la llibertat d'expressió, llibertat de manifestació, l'ús..., l'article que estava pensat per evitar que les manifestacions es gravessin, les actuacions policials, que, per sort, no ha tingut l'efecte dissuasiu que podia tenir, doncs, en aquests aspectes hi ha moltes coses a modificar. Però també la disposició addicional que permet l'expulsió en frontera, vull dir, això..., el tribunal europeu ha condemnat Espanya per fer devolucions a la tanca, i l'Estat espanyol, el Govern espanyol, que va prometre que retiraria el recurs presentat a la Gran Sala –perquè al tribunal europeu, doncs, tenen la possibilitat d'apel·lació, també, a la Gran Sala–, finalment no ho ha fet, i l'ha recolzat. Per tant, en aquest sentit de..., i ho lligo també amb la pregunta de si hi ha hagut un canvi o no, no? Inicialment semblava que sí, amb..., diguem-ne, semblava que sí, almenys des del punt de vista simbòlic o de les formes, i ho vam veure quan es va anunciar que s'acollia o es deixava atracar, crec que en aquell moment era l'*Aquarius* –ara no recordo el nom del vaixell, però..., sí–, però després hem vist que, en polítiques, aquesta aparença de canvi no s'estava produint, no?, o com a mínim hi havia una reculada molt clara. I, per tant, en aquest aspecte, que ja, a més a més, hi ha una sentència del tribunal europeu dient que això vulnera els drets fonamentals, s'ha de retirar de forma immediata.

Després, pel que fa a altres mesures, sí que –o recomanacions– en fem diverses. Volfem treure l'informe ja per poder incidir una miqueta més –serà difícil fer-ho–, però, en tot cas, doncs, tot el que té a veure també amb la modificació de la Llei

d'estrangeria, o així, també, amb reglament penitenciari, la supressió dels CIEs; hi ha moltes qüestions que creiem que és important abordar. I, en aquest sentit, això ho lligo amb una necessitat de pensar una política migratòria diferent, no?, i no només migratòria, també com es tracten els ciutadans i ciutadanes, doncs, de Catalunya, i en termes de ciutadania en sentit ampli, com a persona que viu aquí, no que té una situació determinada administrativa, no?

Dificultats en denunciar..., les denúncies als tribunals. Efectivament, en tenim. Sí que aquí –bé, jo sempre intento ser bastant positiva en les intervencions; avui no sé si me n'estic sortint, però almenys aquí sí que trauré la part positiva– podem dir que la denúncia i la investigació dels casos de violència institucional a Catalunya, ara, actualment, és molt millor que fa deu anys. Si fa deu anys veïem com era molt difícil que un cas de violència institucional ocorregut, ja fos en comissaria, presó o espai públic, els tribunals ho acollissin i s'investigués, no?, creiem sincerament que això, més enllà d'un canvi en l'àmbit judicial, que aquest canvi ha vingut també amb un canvi concret de consciència social, de que es considera –s'ha fet una feina molt molt llarga i costosa, també, per part de la societat civil aquí– que no es poden tolerar determinades actuacions, i que aquestes actuacions no poden quedar impunes, jo crec que això ha traspassat també els tribunals, i, per tant, ara mateix és més fàcil poder investigar determinades qüestions.

Però seguim veient –i aquí posem al mateix nivell Mossos d'Esquadra o Policia Nacional– com, des del mateix cos, es fa una protecció i encobriment de situacions que poden ser constitutives de delictes, i aquí veiem com, de forma reiterada, diguem-ne, els comandaments que han de supervisar les actuacions no obren investigacions quan hi ha determinades actuacions, o no només no obren investigacions, sinó que moltes vegades les ordenen o les executen, i això ens preocupa i ens preocupa molt. I creiem que aquí hi ha d'haver un canvi. Treballem..., i, a més a més, estem, des d'Irídida, i com Amnistia Internacional o SOS Racisme, per exemple, doncs..., ens vam reunir amb la Direcció General de Policia perquè creiem que el treball ha de ser..., en el que es pugui, estem disposats a ajudar, però també això no ens limitarà a seguir denunciant que aquesta situació no pot continuar, no? I, per tant, tenim un problema pel que fa a la informació de qui ha comès què i en quin moment, i això també ho veiem clarament l'1 d'octubre, no?, en el que la investigació sobre qui ha fet què, com, per exemple, doncs, Roger Español n'és l'exemple paradigmàtic..., però aquest estudi ha de venir per part de la mateixa víctima, i, això, «víctima» vol dir les entitats que treballem en això, però que en cap cas es facilita per part dels cossos i forces de seguretat.

I, finalment, pel que fa a aquesta tergiversació del concepte de violència, com també amb el de delictes d'odi. D'acord. En primer lloc, delictes d'odi. Efectivament, els delictes d'odi no deixen de ser delictes d'opinió, tal com estan tractats en el Codi penal, no? Hi ha, d'una banda, els delictes d'odi que són, doncs, l'ús de la violència des de determinats col·lectius, que això, òbviament, ha d'estar penat, perquè és l'ús de la violència contra qualsevol persona, amb un agreujant de racisme o ideològic, bé, sobretot amb col·lectius vulnerables; sí, d'acord. Però després tenim el delictes de discurs d'odi, que aquest ens preocupa i ens preocupa molt, i, com Amnistia Internacional, també demanem que aquests delictes no haurien d'estar en el Codi penal, perquè, al final, per molt que es vulgui protegir suposats col·lectius vulnerables, això acaba sent sempre aplicat per criminalitzar i perseguir la dissidència política, això ho veiem històricament. S'ha d'anar molt en compte també quan es fan..., i fins i tot des dels moviments socials i determinades entitats, eh?, es treballa en una lògica punitivista de determinades conductes, d'«hem de perseguir que es pugui dir que, doncs, les dones no sé què». Bé, veiem un moment..., a l'hora de perseguir la llibertat d'expressió, no? Doncs una cosa és la llibertat d'expressió i l'altra cosa és animar a la violència directa. Sobre això podríem entrar, diguem-ne, en discussió. Però, en tot cas, efectivament, hi ha hagut una tergiversació. Els cossos policials no

són col·lectius vulnerables, tenen tota la protecció de l'Estat per dur a terme la seva tasca, i, per tant, no es pot considerar com un col·lectiu vulnerable.

I, si es tergiversa el concepte de violència? Òbviament, sí, i aquest és un dels elements, per exemple, que... La setmana passada vaig ser a Madrid i l'observadora que venia d'Islàndia –una advocada especialitzada en drets humans, que ha participat en la redacció i l'elaboració de la Constitució islandesa, etcètera– un dels elements que posava de manifest i que li saltava clarament a la vista era la diferència de tracte pel que respectava a l'1 d'octubre, no? Com podia ser, no entenia com podia ser que es prioritzés d'aquesta manera la persecució de les persones que suposadament havien organitzat la votació, i, en canvi, no es posés la mateixa energia a perseguir els agents de policia que havien agredit la ciutadania, no? Això era una qüestió que la sorprenia i li preocupava molt, no? I, sobretot, vèiem aquí la diferent postura de fiscalia, que és clarament alarmant com en realitat a la instrucció del 7, que és on s'investiguen les càrregues a Barcelona, la seva postura és de no investigació de les càrregues i de criminalització de les persones que, diguem-ne, van decidir anar a votar l'1 d'octubre, o protegir les escoles o com es vulgui dir, no?

I, per tant, sí, tenim un problema legislatiu, que és un problema ideològic, però és que això sempre ho és. Qui pretengui dir que el dret és neutral i que no transpira posicions ideològiques, o que l'aplicació de la llei per part dels tribunals també és neutral, doncs, òbviament ho pot dir, amb absoluta llibertat, però m'hi oposo, diguem-ne, frontalment. Clar que hi ha sempre una transpiració, una..., no?, traspua la qüestió ideològica al dret i a la seva aplicació, si no, l'aplicació del dret de l'amic i de l'enemic o el dret penal d'autor, doncs, qüestions que també podríem tractar, però crec que se m'acaba el temps.

Crec que ho he respost gairebé tot. (*L'oradora riu.*)

Gràcies.

El president

Crec que ho ha respost tot, i, precisament per això, segurament ens agradaria continuar almenys una hora més. És la una en punt. Em sembla que hem complert amb l'horari previst i hem complert sobretot amb el propòsit d'aquesta primera sessió de compareixences a la comissió.

Jo li agraeixo molt a la senyora Franquesa la seva intervenció i les seves respostes i les seves reflexions. També aquí..., en fi, no..., callo, perquè, si no, seguiríem... (*rialles*), tornariem a obrir..., i em sembla que han quedat moltes coses. I està bé que quedin coses obertes i que quedi feina per fer i reflexions per seguir aprofundint.

Gràcies als grups presents per les seves intervencions, les seves aportacions, a tots ells, lamentant l'absència dels no presents, però això no és..., forma part de la seva, en fi, autonomia política, naturalment, la decisió d'estar o no interessats en els drets civils i en les seves consideracions, les consideracions dels tres ponents que hem tingut l'honor d'escoltar avui. Moltes gràcies.

S'aixeca la sessió fins a la propera, que espero que puguem convocar ben aviat, com tenim efectivament previst. Gràcies.

La sessió s'aixeca a tres quarts d'una del migdia i tretze minuts.